

Til lovforslag nr. L 162. Betænkning afgivet af Det Energitpolitiske Udvalg den 14. maj 2003

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om tilskud til elproduktion, lov om varmforsyning og lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner

(Modregning ved kommuners afståelse m.v. af energivirksomheder, sikring af el- og varmepriser, forbrænding af kød- og benmel, søledningsanlæg til mindre øer m.v.)

[af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 16 ændringsforslag til lovforslaget. Enhedslistens medlem af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1 og 2. Økonomi- og erhvervsministeren har stillet ændringsforslag nr. 3-16.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 20. februar 2003 og var til 1. behandling den 27. marts 2003. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Det Energitpolitiske Udvalg.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 6 møder.

Høring

Lovforslaget blev sendt i høring samtidig med fremsættelsen. Den 20. marts 2003 sendte økonomi- og erhvervsministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget. Den 27. marts 2003 sendte ministeren nogle supplerende høringssvar og et notat herom.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

Bech-Bruun Dragsted, advokatfirma,
Dansk Energi,
Danske Fjernvarmeværkers Forening,
Danske Halmleverandører,
DANVA, Dansk Vand- og Spildevandsfor-
ening,
ELFOR, dansk eldistribution,
Landbrugsraadet og
Bent Skov & Partnere, advokataktieselskab.
Økonomi- og erhvervsministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser.

En af de skriftlige henvendelser til udvalget er optrykt som bilag 4 til betænkningen.

Deputationer

Endvidere har følgende mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget:

Brancheforeningen for Biogas,
Danske Fjernvarmeværkers Forening,

Danske Halmleverandører,
ELFOR, dansk eldistribution og
Landbrugsraadet.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 72 spørgsmål til økonomi- og erhvervsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

Nogle af udvalgets spørgsmål til økonomi- og erhvervsministeren og dennes svar herpå er optrykt som bilag 3 til betænkningen.

Politisk aftale

Der blev den 9. maj 2003 indgået en aftale mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti om udviklingen af det danske energimarked og en styrkelse af udviklingen af nye energiteknologier. Økonomi- og erhvervsministeren har sendt aftalen til udvalget.

Aftalen er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af EL og Ulrik Kragh (V)) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af økonomi- og erhvervsministeren stillede ændringsforslag. Flertallet vil stemme imod de af Enhedslisten stillede ændringsforslag.

Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Det Radikale Venstres og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget bemærker, at de fire partier under hele det lange forhandlingsforløb har forfægtet det princip, at værdierne i el- og varmesektoren er skabt af forbrugerne, og at det ville være uretfærdigt, hvis forbrugerne skulle tvinges til at betale én gang til. Derfor støttede partierne den såkaldte NESAs-lov og protesterede, da der var udsigt til, at store værdier blev holdt uden for lovens modregningsregel. Partierne prøvede at stramme loven op gennem lovforslag nr. L 34, men kunne ikke samle den fornødne tilslutning hertil.

Regeringspartierne og Dansk Folkeparti var oprindelig imod modregning i bloktilskuddet ved salg af kommunalt ejede elselskaber, og så sent som i juni 2002 indgik regeringen en aftale, hvorefter der ikke skulle ske modregning ved

salg. Provenuet skulle blot bruges til at nedbringe kommunernes gæld.

Heldigvis er situationen ændret med økonomi- og erhvervsministerens fremsættelse af dette lovforslag. Efter lovforslaget skal der ske modregning for 40 pct. af provenuet. Dette var et fremskridt, men lovforslaget var ikke tilstrækkeligt. Derfor har de fire partier arbejdet for en betydelig opstramning. Det lykkedes i vid udstrækning med energiaftalen af 9. maj 2003.

For det første kan staten ikke bruge budgetforbedringen ved modregningen til at finansiere skattestop eller nye udgifter. Pengene skal gå til nedbringelse af statsgælden. Derved kommer de alle danskere til gode.

For det andet skal kommunerne dels bruge et eventuelt salgsprovener til reduktion af deres gæld, dels deponere overskydende beløb i op til 10 år. Derved undgås en samfundsøkonomisk uheldig udlodning af store beløb i et enkelt år til nogle få kommuner.

For det tredje indføres der en mere effektiv forbrugerbeskyttelse, hvad angår nettariffrerne. Forbrugerne skal ikke betale forrentning af den »bundne« kapital, og indtægtsrammen strammes, så salget i sig selv ikke kan begrunde stigende priser. For den frie kapital nedsættes forrentningsprocenten fra godt 7 pct. til den lange obligationsrente plus 1 pct. Hvis denne stramning ikke er tilstrækkelig, agter forligspartierne at tage yderligere skridt.

Samtidig indrettes reguleringen således, at der er stærke incitamenter til at sikre en høj standard og betjening af nettene.

Endelig pointeres det i aftalen, at kommunerne udmærket kan sælge de kommercielle dele af selskaberne fra (handels- og produktionsenhederne) – uden at sælge nettene. Nettene er pr. definition et monopol, og mange kommuner – ligesom forbrugerejede selskaber – har en naturlig tilskyndelse til at beskytte deres kunder mod misbrug af dette monopol. Partierne ser med positive øjne på en strukturudvikling med færre og mere effektive netselskaber og glæder sig over, at der allerede er sket mange fusioner. Denne udvikling må antages at fortsætte.

For det fjerde har S, SF, RV og KRF været optaget af at beskytte fjernvarmeforbrugerne mod misbrug fra eventuelle nye kommercielle ejeres side. Regeringen har i flere svar til udvalget og i

forligsteksten forpligtet sig til de stramninger, der er nødvendige for at beskytte varmekunderne. Partierne vil følge udviklingen med hensyn til varmepriser meget nøje. Varmepriserne bør ikke under nogen omstændigheder stige som følge af salg af kommunale selskaber.

For det femte støtter de fire partier tanken om oprettelse af et (eller to) nationalt transmissions- og systemansvarsselskab(er) baseret på en fuldstændig ejeradskillelse. I den forbindelse glæder partierne sig over, at bestyrelsen i dette eller disse selskaber skal have et flertal af uafhængige samfunds- og forbrugerrepræsentanter. Ifølge 9. maj-aftalen kan dette nye selskab ikke sælges. Regeringen vil selv skyde DONG's gastransmissionsledninger ind i selskabet og opfordre el-selskaberne til at gå med. Partierne håber meget, at det lykkes, og er helt indforstået med de lempelser i reglerne for ejerskab, der er aftalt i forliget – hvis udskillelsen af transmissionsledningerne lykkes.

Udskillelsen af de overordnede net er sammen med en form for tilbagebetaling af den »bundne« kapital til forbrugerne en forudsætning for en ophævelse af bestemmelserne i elforsyningsloven om netselskaberne som moderselskaber og forbrugerflertal i netselskaberne. Sagt på en anden måde fortsætter forbrugerindflydelsen uindskrænket, indtil den nye struktur er på plads. Partierne er tilfredse med, at 9. maj-aftalen forudsætter en forbrugerrepræsentation i de fremtidige netselskaber. De nærmere regler skal fastsættes af aftalepartierne inden årets udgang.

For det sjette ser de fire partier indgåelsen af 9. maj-aftalen og den senere opfølgning af 19. juni-aftalen fra 2002 som en tydelig tilkendegivelse af, at regeringen ikke har til hensigt at opsig de mange aftaler i den samlede energireform inden næste valg. For partierne er det helt afgørende, at der står brede flertal bag rammerne på energiområdet. Af hensyn til både forsyningssikkerheden, miljø- og forbrugerbeskyttelsen, ømkostningseffektiviteten og den teknologiske fornyelse er det vigtigt, at de politiske aftaler bliver langsigtede og robuste over for folketingsvalg og et eventuelt regeringsskifte.

For det syvende er partierne tilfredse med, at der afsættes yderligere 47 mio. kr. om året til forskning, certificering og udvikling af nye teknologier og vedvarende energi. Sikringen af den fortsatte udbygning af vindkraft med nye hav-

vindmølleparker, bedre og mere stabile økonomiske betingelser for nye biogas-/biomasseanlæg og udvikling af solenergi er absolut højt prioriterede mål for de fire partier.

Endelig for det ottende vil partierne lægge vægt på en forsikring fra økonomi- og erhvervsministeren om, at anlæg af ny elproduktionskapacitet ikke kun sker ud fra omkostningshensyn og forsyningssikkerhed, men også skal yde et virkningsfuldt bidrag til Danmarks miljømål og opfyldelsen af internationale forpligtelser.

Ud fra disse hensyn og de mange indrømmelser, der er blevet givet undervejs, vil S, SF, RV og KRF stemme for lovforslaget og stemme imod de af EL stillede ændringsforlag. 9. maj-aftalen forpligter aftaleparterne. Det gælder naturligvis også de fire partier.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget bemærker, at lovforslaget udmønter en del af aftalen af 9. maj 2003 mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti om udviklingen af det danske energimarked og en styrkelse af udviklingen af nye energiteknologier.

Aftalen åbner mulighed for den helt nødvendige strukturudvikling, som medfører lige vilkår for de aktører, der vil investere i den danske energisektor. Dette er af meget stor samfundsøkonomisk betydning.

Aftalen indebærer samtidig, at der kan etableres ejeruafhængige selskaber, der skal varetage systemansvar og drive transmissionsnet for el- og naturgas helt uafhængigt af kommercielle interesser.

Dansk Folkeparti finder, at det er positivt, at der ved aftalen tilføres ekstra midler til forskning i og udvikling af nye energieffektive teknologier, som vil være af stor værdi for dansk erhvervsliv og eksport fremover.

Dansk Folkeparti finder det tilfredsstillende, at lovforslaget medfører, at det provenu, som kommunerne modtager ved salg af kommunalt ejede energiforsyningsvirksomheder – uden deponering – kan anvendes til nedbringelse af gæld. Dansk Folkeparti forudsætter, at statens mindredgift til bloktilskud parallelt hermed anvendes til reduktion af statsgælden.

Det har for Dansk Folkeparti tillige været vigtigt at sikre el- og varmekunderne en effektiv beskyttelse mod prisstigninger, når der ved kommunernes salg af selskaberne kommer nye ejere af el- og varmforsyningsvirksomhederne. Dette sikres gennem den indgåede aftale og med ændringsforslag nr. 11, hvorefter priserne ikke må blive højere, end de kunne være blevet, hvis salget ikke havde fundet sted.

Dansk Folkeparti har været meget opmærksom på, om der ved fordeling af provenuet ved salg af kommunalt ejede selskaber kunne ske en fuldstændig økonomisk ligstilling mellem samtlige forbrugere i forsyningsområdet, uanset om de bor i eller uden for ejerkommunen. Det har desværre vist sig, at der ikke er mulighed herfor, idet en sådan omfordeling vil rejse problemer i relation til grundlovens § 73, jf. ministerens svar på spørgsmål 7-9. Forbrugere i hele forsyningsområdet får imidlertid mulighed for at få tilbageført den bundne egenkapital over en fastlagt periode.

Dansk Folkeparti konstaterer, at der endnu ikke er sket en endelig afklaring af kapitalsagen, jf. bilag 16, underbilag 23, ligesom der er rejst juridisk tvivl om, hvorvidt de kommunale ejere af forsyningsvirksomheder kan disponere frit over salgsprovenuet, jf. henvendelsen fra advokatfirmaet Bech-Bruun Dragsted og ministerens kommentar hertil (bilag 62 og 69).

Dansk Folkeparti tager ministerens oplysninger om lovforslagets juridiske forhold til efterretning, idet partiet præciserer, at det er ministerens ansvar, at disse forhold er korrekte og i orden, samt at Dansk Folkeparti forudsætter, at ministeren tager drøftelser med elsektoren med henblik på en rimelig og hensigtsmæssig afklaring af de fortsat udestående problemer på området.

Et *mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Enhedslisten vil stemme for de under nr. 1 og 2 stillede ændringsforslag.

Lovforslaget er et led i liberaliseringen af elproduktionen i Danmark, som Enhedslisten er stærk modstander af, og som allerede efter de første 3 år på ingen måde har vist sig at være en fordel for forbrugere. Markedet for el er tværtimod blevet dyrt, uigennemskueligt og lukket.

Herudover har liberaliseringen af el en voldsom konsekvens for varmemeforbrugere, fordi el

og varme samproduceres i store dele af landet. Lovforslaget vil give kommunerne mulighed for at tjene på salg af det produktionsapparat, der historisk er betalt af elforbrugere. Enhedslisten ønsker, at energiproduktionen skal bevares på offentlige eller forbrugerejede hænder, så den demokratiske indflydelse sikres og de samfundsmæssige hensyn i forhold til miljø og forsyningssikkerhed varetages bedst muligt.

Øvelsen, der nu har resulteret i dette lovforslag, var oprindeligt et initiativ, der gik ud på at sikre intentionen i den gamle såkaldte NESALov, efter at det havde vist sig, at NESALoven ikke kunne virke efter hensigten. Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti fremsatte derfor i oktober 2002 et lovforslag (L 34), der kunne forhindre salg af kommunale eller almene selskaber med intentioner om at hente fortjeneste ud af salget. Men øvelsen er endt med dette lovforslag, der skal gøre det muligt at sælge sektoren hurtigst muligt. Samtidig tager lovforslaget ikke højde for den risiko for skadelige monopol-dannelser i distributionsnettene, som salg kan medføre. Det er en privatisering af sektoren af værste slags med stor risiko for vertikale monopoler.

Lovforslaget vil resultere i en forskelsbehandling af forbrugere, som alle har været med til at oparbejde de store værdier, der ligger i el- og varmereproduktionsanlæggene samt i nettene. Ikke mindst den særbestemmelse, som med ændringsforslag nr. 6 indsættes i lovforslaget til fordel for ejerne af NESAA/S, der får særligt favorable vilkår ved udbyttebeskatning, fordi selskabet er fondsbørsnoteret, er at holde alle andre forbrugere for nar og er en pinlig favorisering af bestemte parter i det danske samfund.

Salg af energivirksomheder må ifølge lovforslaget ikke føre til stigende priser for forbrugere; men det er svært at se, hvilke instrumenter man reelt har til rådighed til at sikre dette.

Et *andet mindretal* i udvalget (Ulrik Kragh (V)) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de af økonomi- og erhvervsministeren stillede ændringsforslag og imod de af Enhedslisten stillede ændringsforslag.

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit og Simmut var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i ud-

valget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Til § 1

Af et *mindretal* (EL):

1) Nr. 5 affattes således:

»5. I § 37, stk. 1, ændres »indskudskapital i elforsyningsvirksomheden samt nettoprovenuet« til: »nettoprovenu«.

[Konsekvensændring som følge af ændringsforslag nr. 2.]

2) Efter nr. 5 indsættes som nye numre:

»01. I § 37, stk. 5, udgår ordene »indskudskapitalen i elforsyningsvirksomheden samt«.

02. I § 37, stk. 7, indsættes efter »amtskommuner med« ordene: »95 pct. af«.

[Modregning af 95 pct. af nettoprovenuet ved salg af kommunale elselskaber]

Af *økonomi- og erhvervsministeren*, tiltrådt af *et flertal* (udvalget med undtagelse af EL):

3) I den under nr. 5 foreslåede affattelse af § 37 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 01. Selskabsmæssige omstruktureringer i form af fusioner, spaltninger eller tilførsler af aktiver omfattet af fusionsskattelovens regler eller i form af aktieombytninger omfattet af aktieavancebeskatningslovens § 13 anses ikke for afståelse af ejerandele i henhold til stk. 1 i det omfang, kommunens eller amtskommunens vederlag består i ejerandele i en eller flere virksomheder omfattet af stk. 1.«

[Definition af afståelsesbegrebet]

4) I den under nr. 5 foreslåede affattelse af § 37 indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»Stk. 02. Ved indberetningen efter stk. 4 kan kommunale ejere af aktieselskaber, der var børsnoterede den 20. februar 2003, i det samlede rådgighedsbeløb inkl. beregnet forrentning fradrage et beløb svarende til det gennemsnitlige modtag-

ne udbytte fra selskaber omfattet af stk. 1 i årene 1998-2002. Fradraget kan dog ikke overstige det samlede modtagne udbytte i det kalenderår, som indberetningen vedrører.«

[Indførelse af fradragsret for udbytte]

5) Den under nr. 5 foreslåede affattelse af § 37, stk. 6, affattes således:

»Stk. 6. Energitilsynet træffer afgørelse om, hvorvidt det indberettede rådgighedsbeløb, rådgighedsdatoer, den beregnede forrentning og eventuelle fradrag efter stk. 02 kan godkendes. Kan Energitilsynet ikke godkende disse, fastsætter tilsynet rådgighedsbeløb, rådgighedsdatoer, beregnet forrentning og størrelsen af eventuelle fradrag.«

[Godkendelse af eventuelle fradrag for udbytte]

6) Den under nr. 5 foreslåede affattelse af § 37, stk. 7, 1. pkt., affattes således:

»Energitilsynet giver senest den 1. maj hvert år Indenrigs- og Sundhedsministeriet meddelelse om de efter stk. 6 godkendte rådgighedsbeløb inkl. beregnet forrentning og med eventuelle fradrag.«

[Meddelelse om eventuelle fradrag for udbytte]

7) I den under nr. 5 foreslåede affattelse af § 37 indsættes efter stk. 8 som nyt stykke:

»Stk. 03. Bestemmelsen i stk. 8 finder ikke anvendelse i det omfang, virksomheder omfattet af stk. 1 påbegynder nye aktiviteter omfattet af denne lov, lov om varmforsyning eller lov om naturgasforsyning.«

[Indskrænkning af omfanget af tilladelse til væsentlige nye aktiviteter]

8) Efter nr. 6 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 73 indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Prisdifferentiering på baggrund af en geografisk afgrænsning er kun tilladt i særlige tilfælde.«

[Præcisering af adgangen til prisdifferentiering]

Til § 3

9) Før nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 20, stk. 1, indsættes efter »jf. dog« henvisningen: »stk. 7.«

[Konsekvensændring som følge af ændringsforslag nr. 11]

10) Nr. 1 affattes således:

»1. I § 20, stk. 2, indsættes efter »indskudskapital« henvisningen: », jf. dog stk. 7.«

[Konsekvensændring som følge af ændringsforslag nr. 11]

11) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»02. I § 20 indsættes som stk. 7:

»Stk. 7. Det vederlag, som betales ved hel eller delvis overdragelse af anlæg omfattet af stk. 1, må hverken direkte eller indirekte føre til, at priserne for ydelser fra anlæg omfattet af stk. 1 bliver højere, end de kunne være blevet, såfremt overdragelsen ikke havde fundet sted, herunder som følge af indregning af forøgede udgifter til finansiering ved fremmedkapital, driftsmæssige afskrivninger eller forrentning af indskudskapital.«

[Præcisering af begrænsning af stigning i varmepriser alene som følge af overdragelse]

12) I den under nr. 2 foreslåede affattelse af § 23 e indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 01. Selskabsmæssige omstruktureringer i form af fusioner, spaltninger eller tilførsler af aktiver omfattet af fusionsskattelovens regler eller i form af aktieombytninger omfattet af aktieavancebeskatningslovens § 13 anses ikke for afståelse af ejerandele i henhold til stk. 1, i det omfang kommunens vederlag består i ejerandele i en eller flere virksomheder omfattet af stk. 1.«

[Definition af afståelsesbegrebet]

13) I den under nr. 2 foreslåede affattelse af § 23 e indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»Stk. 02. Ved indberetningen efter stk. 4 kan kommunale ejere af aktieselskaber, der var børsnoterede den 20. februar 2003, i det samlede rådighedsbeløb inkl. beregnet forrentning fradrage et beløb svarende til det gennemsnitlige modtagne udbytte fra selskaber omfattet af stk. 1 i årene 1998-2002. Fradraget kan dog ikke overstige det samlede modtagne udbytte i det kalenderår, som indberetningen vedrører.«

[Indførelse af fradraget for udbytte]

14) Den under nr. 2 foreslåede affattelse af § 23 e, stk. 6, affattes således:

»Stk. 6. Energitilsynet træffer afgørelse om, hvorvidt det indberettede rådighedsbeløb, rådighedsdatoer, den beregnede forrentning og eventuelle fradrag efter stk. 02 kan godkendes. Kan Energitilsynet ikke godkende disse, fastsætter tilsynet rådighedsbeløb, rådighedsdatoer, bereg-

net forrentning og størrelsen af eventuelle fradrag.«

[Godkendelse af eventuelle fradrag for udbytte]

15) Den under nr. 2 foreslåede affattelse af § 23 e, stk. 7, 1. pkt., affattes således:

»Energitilsynet giver senest den 1. maj hvert år Indernrigs- og Sundhedsministeriet meddelelse om de efter stk. 6 godkendte rådighedsbeløb inkl. beregnet forrentning og med eventuelle fradrag.«

[Meddelelse om eventuelle fradrag for udbytte]

16) I den under nr. 2 foreslåede affattelse af § 23 e indsættes efter stk. 8 som nyt stykke:

»Stk. 03. Bestemmelsen i stk. 8 finder ikke anvendelse, i det omfang virksomheder omfattet af stk. 1 påbegynder nye aktiviteter omfattet af denne lov, lov om elforsyning eller lov om naturgasforsyning.«

[Indskrænkning af omfanget af tilladelse til væsentlige nye aktiviteter]

Bemærkninger

Til nr. 1 og 2

Med ændringsforslagene genstilles de forslag til ændringer af elforsyningsloven, som er indeholdt i lovforslag nr. L 34 fra oktober 2002. Hovedsigtet er at fastholde forslaget om modregning af 95 pct. af nettoprovenuet ved salg af kommunale elskaber.

Forslagstilleren er fuldt opmærksom på, at således som ændringsforslagene er udformet, vil reglen om modregning af 95 pct. kun omfatte salg af elskaber og ikke salg af varmforsyning, vandforsyning og andre tilknyttede aktiviteter. Endvidere forudsætter ændringsforslagene, at der også foretages ændringer i lov om kommunal udlicensing m.v.

Hvis der skulle vise sig et flertal for ændringsforslagene ved 2. behandling, vil forslagsstilleren inden 3. behandling tage initiativ til udarbejdelse af de nødvendige supplerende ændringsforslag.

Til nr. 3

Ændringsforslaget indeholder en præcisering af afståelsesbegrebet i § 37, stk. 1.

Det i ændringsforslaget foreslåede stk. 01 har til hensigt at sikre, at selve den omstændighed, at

der gennemføres en selskabsmæssig omstrukturering, ikke udløser registreringspligt efter stk. 1, når kommunen eller amtskommunen ikke oppebærer nogen værdi som følge af omstrukturen, men blot helt eller delvis udskifter sine ejerandele med ejerandele i andre virksomheder omfattet af stk. 1. De selskabsmæssige omstruktureringer, som kan gennemføres, uden at der udløses registreringspligt efter stk. 1, er de selskabsmæssige omstruktureringer, som i medfør af skattelovgivningen kan gennemføres med skattemæssig succession.

Det er kun i det omfang, de vederlag, som kommunen eller amtskommunen opnår som led i den selskabsmæssige omstrukturering, alene består i ejerandele i virksomheder omfattet af stk. 1, at registreringspligten ikke udløses. I disse tilfælde vil en senere realisation af de værdier, som kommunen eller amtskommunen har i form af ejerandele i virksomheder omfattet af stk. 1, medføre registreringspligt efter bestemmelsen, og det vil således være sikret, at registreringspligten indtræder på det tidspunkt, hvor kommunen eller amtskommunen faktisk oppebærer de pågældende værdier.

Hvis der er tale om en selskabsmæssig omstrukturering, hvor dele af vederlaget ikke består i ejerandele i virksomheder omfattet af stk. 1, vil der for disse deles vedkommende være realiseret et afståelsesvederlag, der er omfattet af § 37.

Selv om en selskabsmæssig omstrukturering i medfør af det i ændringsforslaget foreslåede stk. 01 ikke betragtes som en afståelse i henhold til stk. 1, kan den selskabsmæssige omstrukturering dog medføre aktivitetsændringer, som kræver tilladelse efter det foreslåede stk. 8.

Til nr. 4-6

Der indsættes en undtagelsesbestemmelse til hovedreglen om, at der skal ske modregning i uddelinger til kommuner og amtskommuner fra energivirksomheder. Ifølge undtagelsen skal kommunale ejere af aktieselskaber, der ved lovforslagets fremsættelse den 20. februar 2003 var børsnoterede, ikke modregnes i udbytte fra disse selskaber, såfremt udbyttet ikke overstiger det gennemsnitlige udbytte for de forudgående 5 år fra lovforslagets fremsættelse, dvs. perioden fra 1998 til og med 2002.

Såfremt udbyttet overstiger det gennemsnitlige udbytte for den angivne 5-års-periode, er den

ne del af udbyttet fortsat omfattet af modregningsreglen.

Frdraget kan ikke overstige det samlede modtagne udbytte i det kalenderår, som indberetningen vedrører. Herved sikres det, at en kommune eller amtskommune ikke kan nedsætte udbytteudlodningen i et bestemt kalenderår og herefter benytte undtagelsesbestemmelsen til ved opgørelsen af det samlede rådighedsbeløb at opnå fradrag, som er uden sammenhæng med det faktisk modtagne udbytte fra det børsnoterede aktieselskab.

De kommunale ejere skal fortsat foretage registrering af samtlige uddelinger, men kan efter opgørelsen af det samlede rådighedsbeløb tillagt den beregnede forrentning foretage fradrag for det gennemsnitlige udbytte for en 5-års-periode forud for lovforslagets fremsættelse. Energitilsynet skal herefter, såfremt tilsynet kan godkende opgørelsen, give meddelelse til Indenrigs- og Sundhedsministeriet om størrelsen af rådighedsbeløbet med tillæg af beregnet forrentning og med fradrag af det gennemsnitlige udbytte for perioden 1998-2002.

Bestemmelsen skal sikre, at de kommunale ejere af børsnoterede aktieselskaber, der hidtil har modtaget udbytte, fortsat uden modregning kan modtage udbytte op til det gennemsnitlige udbytte for den seneste 5-års-periode fra 1998 til 2002 (inklusive). I udbytte, der ligger herudover, foretages der modregning svarende til den modregning, der sker hos andre kommunale ejere.

Bestemmelsen indsættes for ikke at forringe småaktionærens mulighed for at modtage udbytte fra børsnoterede aktieselskaber, hvis de kommunale ejere, som har aktiemajoriteten, med henvisning til modregningsreglerne fremover vil undlade at udbetale udbytte i samme omfang som tidligere.

Der er ved lovforslagets fremsættelse kun ét børsnoteret aktieselskab på energiområdet, nemlig NESA A/S, hvor Gentofte Kommune og Københavns Amt har aktiemajoriteten.

Til nr. 7

Den foreslåede bestemmelse sikrer, at kommuner og amtskommuner kan udøve forsyningsvirksomhed omfattet af elforsyningsloven, varmemforsyningsloven og naturgasforsyningsloven, uden at de ved påbegyndelsen af sådanne aktivi-

teter vil skulle opnå tilladelse efter det foreslåede stk. 8. Dette gælder uanset aktiviteternes omfang. Baggrunden herfor er, at de pågældende aktiviteter har en naturlig sammenhæng med eller samme karakter som de aktiviteter, som har resulteret i, at der er oparbejdet værdier i de af stk. 1 omfattede virksomheder. Da det ikke er hensigten med det foreslåede stk. 8, at kommuner og amtskommuner skal være forhindret i at deltage i eller udvide eksisterende forsyningsaktiviteter omfattet af de nævnte love, er det fundet hensigtsmæssigt at indsætte en udtrykkelig undtagelse fra bestemmelsen i det foreslåede stk. 8, således at kommunerne og amtskommunerne ikke skal indhente tilladelse til udøvelse af disse former for aktiviteter.

Også aktiviteter, som kommuner og amtskommuner i medfør af elforsyningslovens § 4, stk. 2, kan udøve som sideordnede aktiviteter, skal anses for aktiviteter omfattet af loven. Sådanne aktiviteter vil altså kunne påbegyndes eller udvides uden opnåelse af tilladelse efter det foreslåede stk. 8.

Til nr. 8

Formålet med ændringsforslaget er at præcisere, at forbrugerprisen kun i særlige tilfælde kan differentieres på baggrund af opdelingen i kundefrupper ud fra geografiske kriterier. Der kan således ikke prisdifferentieres alene på grund af geografisk tilknytning, f.eks. i forhold til forbrugerne på en ø eller forbrugere, der bor i tyndt befolkede netområder.

Ændringsforslaget indebærer således, at der ved køberkategorier, som nævnt i elforsyningslovens § 73, tænkes på grupper af aftagere defineret ud fra størrelsen og karakteren af forbruget og ikke på geografisk afgrænsede grupper.

Problemstillingen omkring prisdifferentiering er blevet relevant i forhold til forsyningspligten på Anholt, der forsynes med el fra et mindre værk på øen, fordi en forsyningsledning til Anholt ikke er rentabel. Omkostningerne ved forsyning af forbrugerne på Anholt er derfor betydeligt større, end hvis elektriciteten købes på det frie elmarked. Hidtil er meromkostningerne ved den dyrere elproduktion på Anholt blevet udlignet ved, at alle forbrugere i forsyningsområdet, der dækker en stor del af forbrugerne i Midt- og Sønderjylland, har betalt den samme elpris.

Nu er spørgsmålet imidlertid blevet rejst af det selskab, som har forsyningspligten, om det er muligt at prisdifferentiere inden for forsyningsområdet ud fra geografiske kriterier, således at elforbrugerne på Anholt kommer til at betale de faktiske omkostninger, der er forbundet med elproduktionen på Anholt. Såfremt der gennemførtes en geografisk bestemt prisdifferentiering, ville det for Anholts vedkommende betyde, at de meromkostninger, der er forbundet med produktionen på Anholt, alene skulle dækkes af forbrugerne på Anholt. Produktionsprisen udgør i størrelsesordenen 1,35 kr./kWh eksklusive afgifter og moms sammenlignet med en markedspris på ca. 20 øre/kWh. Meromkostningen ved, at en husstand på Anholt skulle betale for de faktiske omkostninger, ville ved et normalt årligt forbrug på 5.000 kWh udgøre ca. 5.700 kr. årligt.

Ifølge den gældende elforsyningslovs § 73 skal prisfastsættelsen efter loven ske efter rimelige, objektive og ikkediskriminerende kriterier i forhold til, hvilke omkostninger de enkelte køberkategorier giver anledning til. Det fremgår af bemærkningerne til § 73, at hensigten med bestemmelsen er at undgå krydssubsidiering til fordel for bestemte køberkategorier. Hensigten med bestemmelsen har været, at det skulle være muligt at prisdifferentiere ud fra bestemte brugergrupperes forbrug, f.eks. differentiering mellem industrielle aftagere med et stort forbrug og private husstande med et mindre forbrug. Bestemmelsen er således hidtil blevet anvendt således, at der ved køberkategorier tænkes på forskellige grupper af aftagere defineret ud fra størrelsen og karakteren af forbruget og ikke på geografisk afgrænsede grupper.

Princippet i elforsyningslovens § 73 er, at kunderne skal betale for elektricitet med udgangspunkt i omkostningerne ved køb eller undtagelsesvis produktion af elektriciteten til de pågældende kunder. Da Anholt ikke har kabelforbindelse til fastlandet og dermed ikke er en del af et prisområde (Jylland/Fyn), er der opstået tvivl om, hvorvidt elforbrugerne på Anholt skal betragtes som en selvstændig køberkategori, og om elprisen derfor også bør afspejle omkostningerne, som elforbrugerne på Anholt giver anledning til.

Formålet med ændringsforslaget er at sikre, at den hidtidige praksis med hensyn til udligning af

Bet. o. lovf. vedr. elforsyning m.v.

omkostninger inden for forsyningspligtområdet kan videreføres.

Efter vedtagelse af ændringsforslaget vil det ved sammenlægning af 2 geografisk adskilte forsyningsområder dog være tilladt i en overgangsperiode at opretholde forskellige priser, hvis prisforskellen er markant mellem de 2 områder. Der vil endvidere kunne være behov for at prisdifferentiere på baggrund af de forskellige prisområder, som etableres inden for Elbørs/Nord Pool-området. Sådanne prisdifferentieringer vil for fremtiden som led i strukturændringer kunne blive aktuelle i situationer, hvor et selskab har forsyningspligt til flere områder beliggende i hver deres prisområde, f.eks. vestdanmark og østdanmark.

Til nr. 9-11

Baggrunden for ændringsforslag nr. 11 vedrørende prisbestemmelsen i varmforsyningsloven er, at Energitilsynet i forbindelse med høringen af lovforslaget har udtrykt tvivl om, hvordan den foreslåede bestemmelse skal administreres. Med ændringsforslaget er der alene tale om en nærmere uddybning af den bestemmelse, der foreslås ændret. Formålet med ændringsforslaget er fortsat at præcisere, at overdragelse af et kollektivt varmforsyningsanlæg ikke i sig selv må føre til stigende varmepriser.

Med ændringsforslag nr. 11 præciseres, at en overdragelse af et kollektivt varmforsyningsanlæg ikke i sig selv må føre til stigende varmepriser. Det vederlag, som betales ved hel eller delvis overdragelse af et anlæg, må således ikke føre til, at varmepriserne bliver højere, end de kunne være blevet, såfremt overdragelsen ikke havde fundet sted.

Den del af en købesum, som måtte overstige indskudskapitalen i den overdragne virksomhed, kan derfor ikke finansieres over varmepriserne. Ved overdragelse af dele af et anlæg vil den del af en købesum, som overstiger den nedskrevne værdi af de overdragne aktiver, ligeledes ikke kunne finansieres over varmepriserne.

Såfremt køberen er et kollektivt varmforsyningsanlæg, er det både priserne for ydelser fra det overdragne anlæg og for ydelser fra det købende anlæg, som ikke må stige som følge af det vederlag, der betales ved overdragelsen.

Det vil ikke være foreneligt med bestemmelsen, at en overdragelse af et kollektivt varmforsyningsanlæg fører til, at afskrivningsgrundlaget som følge af overdragelsen forøges, selv om anlægget måtte være overdraget til en højere pris end den varmeprismæssigt nedskrevne værdi. Dette følger af den gældende afskrivningsbekendtgørelse, hvorefter der alene kan afskrives på et anlægs værdi på det oprindelige idriftsættelsestidspunkt efter bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 175 af 18. marts 1991 om driftsmæssige afskrivninger, henlæggelser til nyinvesteringer og forrentning af indskudskapital ifølge lov om varmforsyning.

Med ændringsforslaget præciseres således, at en køber ikke vil kunne afskrive på grundlag af vederlaget for anlægget, men må fortsætte afskrivningerne på den nedskrevne værdi af anlægget på købstidspunktet. Dermed slås også fast, at overdragelse af et kollektivt varmforsyningsanlæg ikke kan føre til, at forbrugerne kommer til at betale anlægget flere gange over varmepriserne.

Begrebet »vederlag« inkluderer også eventuelle handelsomkostninger, finansieringsomkostninger, gebyrer etc., der uanset betalingstidspunktet skal erlægges i forbindelse med en overdragelse af en kollektiv varmforsyningsvirksomhed.

Ved »hel eller delvis overdragelse af anlæg omfattet af stk. 1« forstås overdragelse af hele eller dele af anlægget og ikke overdragelse af selskabsandele (andele, aktier eller anparter).

Bestemmelsen er ikke til hinder for prisudligningsordninger som led i en strukturrationalisering, hvor f.eks. en stor veldrevet kraftvarmforsyning overtager mindre, lokale kollektive varmforsyningsvirksomheder med forholdsvis høje varmepriser.

Bestemmelsen er heller ikke til hinder for, at en køber indregner øgede udgifter ved erhvervelse af et anlæg, såfremt den købende virksomhed ved udnyttelse af synergieffekter vil kunne opnå lavere samlede priser til varmeforbrugerne i såvel den overdragne som den købende virksomhed.

Endvidere forhindrer bestemmelsen ikke, at en ny ejer træffer sædvanlige driftsmæssige dispositioner med virkning for varmepriserne. Ændringsforslaget forringer således ikke en købers mulighed for i varmepriserne – med den virk-

ning, at priserne vil kunne stige – at indregne omkostninger, som sælgeren kunne have indregnet efter bestemmelserne i varmforsyningsloven.

Dette gælder f.eks., hvis sælger kunne have fået Energitilsynets tiltræden til i varmepriserne at indregne en større forrentning af indskudskapitalen før salget. I så fald vil køber have samme mulighed for at anmode om Energitilsynets tiltræden af at få forrentet en tilsvarende indskudskapital. Det gælder ligeledes, hvis sælger f.eks. har været tilbageholdende med både tids- og beløbsmæssigt at afskrive på den kollektive varmforsynings anlægssum for derved at holde varmeprisen nede og den nye ejer vælger at afskrive med større beløb. Hvis den nye ejer f.eks. ønsker at omlægge den kollektive varmforsyningsvirksomheds låneportefølje som led i fordelagtige driftsmæssige dispositioner, f.eks. ved omlægning fra indekslån til nominallån, og rentebyrden dermed stiger, vil dette også kunne føre til varmeprisstigninger på kort sigt, men lavere varmepriser på længere sigt.

Energitilsynet kan behandle og afgøre sager vedrørende tariffer, omkostningsfordeling, andre betingelser og vedtægter. Energitilsynet kan

tage sådanne sager op på eget initiativ, på grundlag af en anmeldelse eller på grundlag af en klage, jf. bekendtgørelse nr. 163 af 26. februar 2000 om Energitilsynets opgaver.

Overdragelse af en kollektiv varmforsyningsvirksomhed indebærer ikke ændringer i forhold vedrørende anmeldelse af tariffer, omkostningsfordeling, andre betingelser og vedtægter til Energitilsynet efter bestemmelserne i varmforsyningsloven.

Til nr. 12

Der henvises til bemærkningerne til nr. 3 vedrørende den tilsvarende bestemmelse i elforsyningsloven.

Til nr. 13-15

Der henvises til bemærkningerne til nr. 4-6 vedrørende den tilsvarende bestemmelse i elforsyningsloven.

Til nr. 16

Der henvises til bemærkningerne til nr. 7 vedrørende den tilsvarende bestemmelse i elforsyningsloven.

Kim Andersen (V) Ulrik Kragh (V) Lars Christian Lilleholt (V) Helga Moos (V)

Bodil Kornbek (KRF) Aase D. Madsen (DF) fmd. Uno Larsson (DF) Nina Berrig (KF)

Lars Barfoed (KF) Arne Toft (S) Erik Mortensen (S) Jan Trøjborg (S) Svend Auken (S)

Torben Hansen (S) Anne Grete Holmsgaard (SF) nfmd. Martin Lidegaard (RV)

Keld Albrechtsen (EL)

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit og Siumut havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	56*	Enhedslisten (EL)	4
Socialdemokratiet (S)	52	Kristeligt Folkeparti (KRF)	4
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1

* Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Oversigt over bilag vedrørende L 162

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra økonomi- og erhvervsministeren
2	Henvendelse af 24/3-03 fra Dansk Energi
3	Spm. 1 om kommentar til henvendelse af 24/3-03 fra Dansk Energi, til økonomi- og erhvervsministeren
4	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
5	Supperende høringssvar samt notat vedrørende supplerende høringssvar, fra økonomi- og erhvervsministeren
6	Svar på spm. 1 om kommentar til henvendelse af 24/3-03 fra Dansk Energi, fra økonomi- og erhvervsministeren
7	Spm. 2 om vigtigheden af at sikre transmissionsnettets ejermæssige uafhængighed i forhold til at sikre distributionselskabernes tilsvarende uafhængighed, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 3 om uheldige reaktionsmønstre, såfremt kommunerne får lavere reduktion i bloktilskuddet, hvis de udskiller netdelen af deres elselkab, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 4 om, på hvilke punkter bekendtgørelsen om indtægtsrammerne kan skærpes med henblik på at sikre elforbrugernes interesser, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 5 om stramminger, som kan sikre varmekundernes interesser, til økonomi- og erhvervsministeren
8	Spm. 6, om »Tele Danmark-historien« kan gentage sig, til økonomi- og erhvervsministeren
9	Spm. 7 om ejerskab af elforsyningsvirksomheder, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 8, om tilbagebetaling af bunden egenkapital gennem nedsættelse af tariffer kommer alle forbrugere i forsyningsområdet til gode, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 9, om alle forbrugere i hele forsyningsområdet kan få andel i ejerkommunernes salgsprovenu, til økonomi- og erhvervsministeren
10	Bilaget tilbagetaget
11	Spm. 11 om beskatning ved salg af andelsejede elselkaber i forhold til kommunalt ejede selskaber, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 12 om lugtgener ved oplagring og forbrænding af kød- og benmel, til økonomi- og erhvervsministeren
12	Spm. 13 om at etablere søledninger til mindre øer samt om regeringens havvindmølleplanlægning, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 14 om dispositioner før den 20/2-03, og om kommunerne frit kan vælge mellem to forskellige love, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 15 om, hvorledes det kan undgås, at »store sager« forsinker klagesagsbehandlingstiden i Energitilsynet, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 16 om oprettelse af en supplerende klageinstans, til økonomi- og erhvervsministeren

Bilagsnr.	Titel
13	Spm. 17 om privat monopoldannelse inden for dansk elproduktion og/eller -distribution, til økonomi- og erhvervsministeren
Spm. 18 om at forhindre en privat monopoldannelse, til økonomi- og erhvervsministeren
Spm. 19 om Energitilsynets rolle i forbindelse med el- og varmeprisernes stigning, til økonomi- og erhvervsministeren
Spm. 20, om 170.000 tons kød- og benmel, der er opmagasineret, kan anvendes i bioforgasningsanlæg, til økonomi- og erhvervsministeren
Spm. 21 om forordning om animalske biprodukter, til økonomi- og erhvervsministeren
14	Henvendelse af 3/4-03 fra DANVA, Dansk Vand- og Spildevandsforening
15	Spm. 22 om kommentar til henvendelse af 3/4-03 fra DANVA, Dansk Vand- og Spildevandsforening, til økonomi- og erhvervsministeren
16	En række af de bilag, der har været anvendt til brug for drøftelserne med de energipolitiske ordførere vedrørende udviklingen af det danske energimarked, fra økonomi- og erhvervsministeren
17	Spm. 23 om, hvordan ejere af elforsyningssselskaber i andelsselskabsform bliver beskattet ved salg, til økonomi- og erhvervsministeren
Spm. 24 om, hvordan ejere af elforsyningssselskaber i aktieselskabsform bliver beskattet ved salg, til økonomi- og erhvervsministeren
Spm. 25 om begrundelse for, at der foreslås 40 pct. modregning i bloktilskud ved salg af et kommunalt elselskab, når ejerne af elselskaber i andelsform kun skal beskattes med 28 pct., til økonomi- og erhvervsministeren
Spm. 26 om, hvilke elselskaber eller brancheorganisationer der har anbefalet de foreslåede lovændringer som incitament til øget strukturtilpasning i elsektoren, til økonomi- og erhvervsministeren
Spm. 27 om, hvorfor regeringen tror, at en kommune vil blive mere interesseret i at sælge sit elselskab, når regeringen vil modregne 40 pct. af provenuet, til økonomi- og erhvervsministeren
Spm. 28, om deponeringsreglerne kan gennemføres uden modregning, til økonomi- og erhvervsministeren
Spm. 29 om ankemuligheder i forhold til afgørelse efter elforsyningslovens § 37, stk. 6, til økonomi- og erhvervsministeren
Spm. 30 om konsekvenser af elforsyningslovens § 37, stk. 8, i forhold til kommunale elselskabers udviklingsmuligheder, til økonomi- og erhvervsministeren
Spm. 31 om forståelse og konsekvenser af det nye punktum i elforsyningslovens § 69, stk. 1, til økonomi- og erhvervsministeren
Spm. 32 om forståelse og konsekvenser af det nye punktum i varmforsyningslovens § 20, stk. 2, til økonomi- og erhvervsministeren
18	Svar på spm. 2 om vigtigheden af at sikre transmissionsnettets ejermæssige uafhængighed i forhold til at sikre distributionsselskabernes tilsvarende uafhængighed, fra økonomi- og erhvervsministeren
Svar på spm. 3 om uheldige reaktionsmønstre, såfremt kommunerne får lavere reduktion i bloktilskuddet, hvis de udskiller netdelen af deres elselskab, fra økonomi- og erhvervsministeren
Svar på spm. 4 om, på hvilke punkter bekendtgørelsen om indtægtsrammerne kan skærpes med henblik på at sikre elforbrugernes interesser, fra økonomi- og erhvervsministeren
Svar på spm. 5 om stramninger, som kan sikre varmekundernes interesser, fra økonomi- og erhvervsministeren

Bilagsnr.	Titel
19	Svar på spm. 6, om »Tele Danmark-historien« kan gentage sig, fra økonomi- og erhvervsministeren
20	Svar på spm. 7 om ejerskab af elforsyningsvirksomheder, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 8, om tilbagebetaling af bunden egenkapital gennem nedsættelse af tariffater kommer alle forbrugere i forsyningsområdet til gode, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 9, om alle forbrugere i hele forsyningsområdet kan få andel i ejer kommunernes salgsprovenu, fra økonomi- og erhvervsministeren
21	Spm. 33 om den samlede værdi af danske el-selskaber, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 34 om skøn med hensyn til statens besparelser gennem modregning i bloktilskud under henholdsvis den gældende og den foreslåede modregningsordning efter elforsyningslovens § 37, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 35 om Gentofte Kommunes provenu ved salg af NESA, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 36, om et opstillet regneeksempel er korrekt, til økonomi- og erhvervsministeren
22	Henvendelse af 9/4-03 fra Danske Halmleverandører
23	Spm. 37 om kommentar til henvendelse af 9/4-03 fra Danske Halmleverandører, til økonomi- og erhvervsministeren
24	Henvendelse af 7/4-03 fra ELFOR, dansk eldistribution
25	Spm. 38 om kommentar til henvendelse af 7/4-03 fra ELFOR, dansk eldistribution, til økonomi- og erhvervsministeren
26	Henvendelse af 9/4-03 fra Bent Skov & Partnere, advokataktieselskab
27	Spm. 39 om kommentar til henvendelse af 9/4-03 fra Bent Skov & Partnere, advokataktieselskab, til økonomi- og erhvervsministeren
28	Spm. 40 om udtalelse fra Konkurrencerådet om et forslag, hvorefter man ved salg af energiselskaber ejermæssigt adskiller aktiviteterne vedrørende produktion og net, sammenlignet med den model, der er angivet i lovforslaget, til økonomi- og erhvervsministeren
29	Spm. 41 om, hvilken betydning NESA's bebudede grundlovssag samt prøvesagen fra Dansk Energi vil få for lovforslaget, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 42 om, hvordan man i praksis kan vise, at eventuelle prisstigninger ikke skyldes opkøbet, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 43 om sikring af el- og varmepriserne, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 44, om udbetaling af udbytte fra kommunale aktieselskaber til kommunen vil medføre en tilsvarende modregning af bloktilskuddet, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 45 om, hvilke øer der er omfattet af den foreslåede § 21 a, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 46 om udbud af forsyningsbevillingen for et øsamfund i forhold til den foreslåede § 21 a, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 47 om ændring af elforsyningslovens opdeling af bunden og fri egenkapital, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 48 om mindreudgift for staten i den kommende 5-års-periode som følge af en vedtagelse af lovforslaget, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 49 om mindreudgift til staten, såfremt samtlige kommunale el-selskaber sælges til en pris af 10.000 kr. pr. forbruger, til økonomi- og erhvervsministeren

Bilagsnr.	Titel
30	Henvendelse af 11/4-03 fra Danske Halmleverandører
31	Spm. 50 om kommentar til henvendelse af 11/4-03 fra Danske Halmleverandører, til økonomi- og erhvervsministeren
32	Spm. 51 om elforsyningselskaber organiseret som andelsselskab og om beskatning ved afhændelse, til økonomi- og erhvervsministeren
33	Svar på spm. 11 om beskatning ved salg af andelsejede elselskaber i forhold til kommunalt ejede selskaber, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 12 om lugtgener ved oplagring og forbrænding af kød- og benmel, fra økonomi- og erhvervsministeren
34	Henvendelse af 14/4-03 fra Landbrugsraadet
35	Spm. 52 om kommentar til henvendelse af 14/4-03 fra Landbrugsraadet, til økonomi- og erhvervsministeren
36	Svar på spm. 22 om kommentar til henvendelse af 3/4-03 fra DANVA, Dansk Vand- og Spildevandsforening, fra økonomi- og erhvervsministeren
37	Svar på spm. 13 om at etablere søledninger til mindre øer samt om regeringens havvindmølleplanlægning, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 14 om dispositioner før den 20/2-03, og om kommunerne frit kan vælge mellem to forskellige love, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 15 om, hvorledes det kan undgås, at »store sager« forsinkes klagesagsbehandlingstiden i Energitilsynet, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 16 om oprettelse af en supplerende klageinstans, fra økonomi- og erhvervsministeren
38	Henvendelse af 14/4-03 fra Danske Fjernvarmeværkers Forening
39	Spm. 53 om kommentar til henvendelse af 14/4-03 fra Danske Fjernvarmeværkers Forening, til økonomi- og erhvervsministeren
40	Svar på spm. 38 om kommentar til henvendelse af 7/4-03 fra ELFOR, dansk eldistribution, til økonomi- og erhvervsministeren
41	Svar på spm. 39 om kommentar til henvendelse af 9/4-03 fra Bent Skov & Partnere, advokataktieselskab, fra økonomi- og erhvervsministeren
42	Svar på spm. 41 om, hvilken betydning NESA's bebudede grundlovssag samt prøvesagen fra Dansk Energi vil få for lovforslaget, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 42 om, hvordan man i praksis kan vise, at eventuelle prisstigninger ikke skyldes opkøbet, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 43 om sikring af el- og varmepriserne, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 44, om udbetaling af udbytte fra kommunale aktieselskaber til kommunen vil medføre en tilsvarende modregning af bloktilskuddet, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 45 om, hvilke øer der er omfattet af den foreslåede § 21 a, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 46 om udbud af forsyningsbevillingen for et øsamfund i forhold til den foreslåede § 21 a, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 47 om ændring af elforsyningslovens opdeling af bunden og fri egenkapital, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 48 om mindreudgift for staten i den kommende 5-års-periode som følge af en vedtagelse af lovforslaget, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 49 om mindreudgift til staten, såfremt samtlige kommunale elselskaber sælges til en pris af 10.000 kr. pr. forbruger, fra økonomi- og erhvervsministeren

Bilagsnr.	Titel
43	Svar på spm. 23 om, hvordan ejere af elforsyningsselskaber i andelsselskabsform bliver beskattet ved salg, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 24 om, hvordan ejere af elforsyningsselskaber i aktieselskabsform bliver beskattet ved salg, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 25 om begrundelse for, at der foreslås 40 pct. modregning i bloktilskud ved salg af et kommunalt elselskab, når ejerne af elselskaber i andelsform kun skal beskattes med 28 pct., fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 26 om, hvilke elselskaber eller brancheorganisationer der har anbefalet de foreslåede lovændringer som incitament til øget strukturtilpasning i elsektoren, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 27 om, hvorfor regeringen tror, at en kommune vil blive mere interesseret i at sælge sit elselskab, når regeringen vil modregne 40 pct. af provenuet, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 28, om deponeringsreglerne kan gennemføres uden modregning, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 29 om ankemuligheder i forhold til afgørelse efter elforsyningslovens § 37, stk. 6, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 30 om konsekvenser af elforsyningslovens § 37, stk. 8, i forhold til kommunale elselskabers udviklingsmuligheder, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 31 om forståelse og konsekvenser af det nye punktum i elforsyningslovens § 69, stk. 1, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 32 om forståelse og konsekvenser af det nye punktum i varmforsyningslovens § 20, stk. 2, fra økonomi- og erhvervsministeren
44	Spm. 54 om, hvor stor reduktion i udledning af CO ₂ der opnås ved produktion af 1 kWh el ved forbrænding af kød- og benmel i forhold til konventionel produktion, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 55 om, hvor stor mængde kød- og benmel der medgår til produktion af 1 kWh el, til økonomi- og erhvervsministeren
45	Bilaget og det stillede spm. 56 tilbagetaget.
46	Svar på spm. 17 om privat monopoldannelse inden for dansk elproduktion og/eller -distribution, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 18 om at forhindre en privat monopoldannelse, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 19 om Energitilsynets rolle i forbindelse med el- og varmeprisernes stigning, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 20, om 170.000 tons kød- og benmel, der er opmagasineret, kan anvendes i bioforgasningsanlæg, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 21 om forordning om animalske biprodukter, fra økonomi- og erhvervsministeren
47	Svar på spm. 37 om kommentar til henvendelse af 9/4-03 fra Danske Halmleverandører, fra økonomi- og erhvervsministeren
48	Ændringsforslag, fra økonomi- og erhvervsministeren
49	Svar på spm. 50 om kommentar til henvendelse af 11/4-03 fra Danske Halmleverandører, fra økonomi- og erhvervsministeren
50	Svar på spm. 52 om kommentar til henvendelse af 14/4-03 fra Landbrugsraadet, fra økonomi- og erhvervsministeren

Bilagsnr.	Titel
51	Svar på spm. 40 om udtalelse fra Konkurrencerådet om et forslag, hvorefter man ved salg af energiselskaber ejermæssigt adskiller aktiviteterne vedrørende produktion og net, sammenlignet med den model, der er angivet i lovforslaget, fra økonomi- og erhvervsministeren
52	Svar på spm. 53 om kommentar til henvendelse af 14/4-03 fra Danske Fjernvarmeværkers Forening, fra økonomi- og erhvervsministeren
53	Svar på spm. 33 om den samlede værdi af danske el-selskaber, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 34 om skøn med hensyn til statens besparelser gennem modregning i bloktilskud under henholdsvis den gældende og den foreslåede modregningsordning efter elforsyningslovens § 37, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 35 om Gentofte Kommunes provenu ved salg af NESA, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 36, om et opstillet regneeksempel er korrekt, fra økonomi- og erhvervsministeren
54	Svar på spm. 51 om elforsyningsselskaber organiseret som andelsselskab og om beskatning ved afhændelse, fra økonomi- og erhvervsministeren
55	Svar på spm. 54 om, hvor stor reduktion i udledning af CO ₂ der opnås ved produktion af 1 kWh el ved forbrænding af kød- og benmel i forhold til konventionel produktion, fra økonomi- og erhvervsministeren Svar på spm. 55 om, hvor stor mængde kød- og benmel der medgår til produktion af 1 kWh el, fra økonomi- og erhvervsministeren
56	1. udkast til betænkning
57	Revideret tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
58	Spm. 57 om udbytte af aktiebeholdning i NESA, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 58, om det medfører en økonomisk fordel for indehaverne af aktiemajoriteten, hvis det besluttes, at der ikke skal udbetales udbytte i NESA A/S, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 59 om, hvad ændringsforslag nr. 4 indebærer for staten som ejer af DONG, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 60 om, hvor stor en del af aktiekapitalen i NESA A/S der ejes af småaktionærer, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 61 om konsekvenser af ændringsforslag nr. 4, hvis Gentofte Kommune sælger sine aktier i NESA A/S til andre kommuner m.fl., til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 62, om ændringsforslag nr. 4 er eller kan betegnes som værende særlovgivning, til økonomi- og erhvervsministeren
59	Spm. 63 om dispensation til Samsø Havvind A/S, til økonomi- og erhvervsministeren
60	Spm. 64 om betaling af skat som følge af kapitalindkomst, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 65 om beskatningsform for andelshavere, såfremt selskabet sælges, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 66 om salg af andelsselskab, beskatning og skattestop, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 67 om, hvorfor Gentofte Kommune og øvrige kommunale ejere af NESA A/S skal have en fortrinsstilling med hensyn til udbetaling af udbytte uden modregning i bloktilskud, til økonomi- og erhvervsministeren Spm. 68 om teknisk bistand til ændringsforslag, der ændrer en modregning i bloktilskud fra 40 pct. til 28 pct., til økonomi- og erhvervsministeren

Bilagsnr.	Titel
	Spm. 69 om teknisk bistand til ændringsforslag, der ændrer kommunernes vilkår for udbetaling af udbytte uden modregning, til økonomi- og erhvervsministeren
61	Spm. 70, om der den 20. februar 2003 var andre børsnoterede energiselskaber end NESAs, til økonomi- og erhvervsministeren
	Spm. 71 om, hvilke lighedsbetragtninger der er lagt til grund for at give DONG og Gentofte Kommune særligt favorable vilkår, til økonomi- og erhvervsministeren
	Spm. 72, om begrebet »lignende produkter« også omfatter kategori 2- og 3-materiale i bestemmelserne om animalske biprodukter, til økonomi- og erhvervsministeren
62	Henvendelse af 5/5-03 fra Bech-Bruun Dragsted, advokatfirma
63	Spm. 73 om kommentar til henvendelse af 5/5-03 fra Bech-Bruun Dragsted, advokatfirma, til økonomi- og erhvervsministeren
64	Henvendelse af 6/5-03 fra Elfor, dansk eldistribution
65	Spm. 74 om kommentar til henvendelse af 6/5-03 fra ELFOR, dansk eldistribution, til økonomi- og erhvervsministeren
66	2. udkast til betænkning
67	Svar på spm. 74 om kommentar til henvendelse af 6/5-03 fra ELFOR, dansk eldistribution, fra økonomi- og erhvervsministeren
68	Svar på spm. 63 om dispensation til Samsø Havvind A/S, fra økonomi- og erhvervsministeren
69	Svar på spm. 73 om kommentar til henvendelse af 5/5-03 fra Bech-Bruun Dragsted, advokatfirma, fra økonomi- og erhvervsministeren
70	Svar på spm. 70, om der den 20. februar 2003 var andre børsnoterede energiselskaber end NESAs, fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 71 om, hvilke lighedsbetragtninger der er lagt til grund for at give DONG og Gentofte Kommune særligt favorable vilkår, fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 72, om begrebet »lignende produkter« også omfatter kategori 2- og 3-materiale i bestemmelserne om animalske biprodukter, fra økonomi- og erhvervsministeren
71	Svar på spm. 64 om betaling af skat som følge af kapitalindkomst, fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 65 om beskatningsform for andelshavere, såfremt selskabet sælges, fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 66 om salg af andelsselskab, beskatning og skattestop, fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 67 om, hvorfor Gentofte Kommune og øvrige kommunale ejere af NESAs skal have en fortrinsstilling med hensyn til udbetaling af udbytte uden modregning ift bloktilskud, fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 68 om teknisk bistand til ændringsforslag, der ændrer en modregning i bloktilskud fra 40 pct. til 28 pct., fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 69 om teknisk bistand til ændringsforslag, der ændrer kommunernes vilkår for udbetaling af udbytte uden modregning, fra økonomi- og erhvervsministeren
72	Svar på spm. 57 om udbytte af aktiebeholdning i NESAs, fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 58, om det medfører en økonomisk fordel for indehaverne af aktiemajoriteten, hvis det besluttet, at der ikke skal udbetales udbytte i NESAs, fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 59, om hvad ændringsforslag nr. 4 indebærer for staten som ejer af DONG, fra økonomi- og erhvervsministeren

Bilagsnr.	Titel
	Svar på spm. 60 om, hvor stor en del af aktiekapitalen i NES A/S der ejes af småaktionærer, fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 61 om konsekvenser af ændringsforslag nr. 4, hvis Gentofte Kommune sælger sine aktier i NES A/S til andre kommuner m.fl., fra økonomi- og erhvervsministeren
	Svar på spm. 62, om ændringsforslag nr. 4 er eller kan betegnes som værende særlovgivning, fra økonomi- og erhvervsministeren
73	Aftale af 9/5-03 mellem regeringen (V og KF) og S, DF, SF, RV og KRF om udviklingen af det danske energimarked og en styrkelse af udviklingen af nye energiteknologier
74	3. udkast til betænkning
75	Aftale af 9/5-03 mellem regeringen (V og KF) og S, DF, SF, RV og KRF om udviklingen af det danske energimarked og en styrkelse af udviklingen af nye energiteknologier, fra økonomi- og erhvervsministeren

Aftale af 9. maj 2003 mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) og Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti om udviklingen af det danske energimarked og en styrkelse af udviklingen af nye energiteknologier

Som led i liberaliseringen af det danske energimarked, er der som opfølgning på bl.a. elreformen behov for at fastlægge rammer, der både understøtter udviklingen af effektive elselskaber, sikrer at forbrugernes værdier i elselskaberne anvendes til gavn for forbrugerne, og skaber lige vilkår for konkurrerende energivirksomheders anvendelse af el- og gastransmissionsnet.

Partierne er enige om følgende ændringer i el- og varmforsyningsloven, som gennemføres ved lovforslag, som regeringen lægger frem i denne folketingsssamling:

1. Ellovens § 37 (Lex Nesa) ophæves, og lovforslag fremsættes, således at en fast procentsats på 40 pct. af en kommunes provenu ved salg af elforsyning eller ved udlodning i form af udbytte¹⁾ modregnes i kommunens bloktilskud.

Kommunen deponerer salgsprovenuet, bortset fra det beløb, som anvendes til gældsnedbringelse. Det deponerede beløb (inkl. renter) vil blive frigivet med en tiendedel hvert år over en ti-årig periode.

Kommuner, der ikke ønsker at deponere salgsprovenuet vil blive modregnet i bloktilskud med 60 pct.

Den mulige statslige besparelse i bloktilskud vil gå til at nedbringe statsgælden, og dermed i lighed med det kommunale bidrag medvirke til at nedbringe den samlede offentlige gæld og således på sigt komme alle danskere til gode.

2. Køb og salg af energivirksomheder, som varetager monopolfunktioner på el- og varmeområdet, må ikke indebære, at forbrugerpriserne på ydelserne fra disse virksomheder stiger. Derfor vil det i loven blive præciseret, at forbrugernes betaling ikke må stige som følge af det vederlag, som en køber er-

lægger i forbindelse med overtagelsen af elnet, fjernvarmenet eller fjernvarmeproduktionsanlæg.

Prisreguleringen skal sikre, at fjernvarmeprisen ikke, f.eks. i forbindelse med overdragelse af et varmeproduktionsanlæg, forhøjes til prisen på konkurrerende brændsler (eksempelvis oliesubstitutionsprisen) med mindre der er tale om nødvendige omkostninger i overensstemmelse med varmforsyningslovens hovedregel om hvile-i-sig-selv princippet.

3. Parterne er endvidere enige om følgende principper for ændringer i ellovgivningen, som gennemføres samtidig på grundlag af et samlet lovforslag, som fremsættes inden udgangen af 2003:

3. For at fremme effektiv konkurrence på el- og gasmarkedet gennem ejermæssig adskillelse af systemansvar og transmission fra produktion og handel er parterne enige om at give mandat til regeringen om at optage drøftelser med sektoren om etablering af et eller flere uafhængige energitransmissionselskaber, som skal varetage systemansvar og drive transmissionsnet for el og naturgas. Formålet er at sikre, at vilkårene for adgang til el- og gasnet fastsættes af et selskab, som er uafhængig af og ikke kan overtages af kommercielle interesser.

Hvis selskaberne gennemfører en ejermæssig adskillelse af systemansvar og transmission fra produktion og handel, er der ikke længere behov for kravet om, at elproduktions- og elhandelsvirksomhed ikke må eje mere end 15 pct. af en netvirksomhed (§ 38). På baggrund af drøftelser med ejerne af systemansvar og transmission udarbejder regeringen lovforslag, som kan danne grund-

¹⁾ Under hensyn til ikke at forringe private småaktionærers mulighed for udbytte kan kommunale ejere af eksisterende børsnoterede aktieselskaber fortsat modtage udbytte uden modregning dog maksimalt svarende til det gennemsnitlige udbytte for de sidste fem år.

lag for, at ejerskabet af systemansvar og transmission på både el- og gassiden kan etableres som helt uafhængigt af kommercielle interesser. Lovforslaget vil endvidere medtage bestemmelser om, at selskaber, som har gennemført en ejermæssig udskillelse af systemansvar og transmission kan frigøres fra ovennævnte krav i ellovens § 38. Der indføres herudover skærpede krav i el-lovgivningen om ledelsesmæssig uafhængighed i netvirksomheden i forhold til elproduktion og -handel. Herved gennemføres også de nye krav, som vil indgå i det kommende EU-direktiv.

Ejere af netvirksomheder vil frivilligt kunne vælge hvorledes de ønsker at organisere netvirksomheden, herunder om de ønsker at fastholde ejerskabet til net, og frasælge produktion og handel.

For at skabe sikkerhed for, at et salg af aktiver i netvirksomheder, der ikke er konkurrenceudsatte, ikke fører til øgede tariffer, er parterne enige om, at der ikke kan ske forøgelse af afskrivnings- og forrentningsgrundlaget som følge af et salg. Derfor vil der blive gennemført en præcisering af indtægtsrammereguleringen, således at afskrivninger og forrentning af aktiver, som tidligere har været anvendt til udførelse af netaktiviteter i andre netvirksomheder, skal fortsætte på det hidtidige grundlag.

Dette indebærer, at en ny ejer ikke kan afskrive og forrente et højere kapitalgrundlag end det aktiverne var nedskrevet til.

Parterne vil følge udviklingen i nettariffrerne med henblik på at drøfte mulighederne for skabe yderligere incitamenter til reduktioner i nettariffrerne. Indtægtsrammernes sats for forrentning af kapital bør således afspejle, at renteniveauet har været faldende i de senere år. Forrentningssatsen bør ikke overstige renten på langsigtede danske obligationer plus 1 pct.

4. Der gennemføres en ændring af elloven med henblik på, at elselskaberne over en fastlagt periode får mulighed for at tilbageføre bunden kapital til elforbrugerne. Tilbageføring skal ske under hensyntagen til, hvad der er forsvarligt under hensyn til selskabets økonomiske stilling.

Der vil fortsat være forbrugerrepræsentation i netselskaberne, men elselskaber, der tilba-

gefører den bundne kapital til forbrugerne, bliver frigjort fra forbrugerindflydelseskravet i §§ 40-43 i elloven og fra kravet om, at netvirksomhederne skal være moderselskab (§ 36), hvis ejerskabet til overordnet transmission og systemansvar er udskilt til et uafhængigt selskab jf. pkt. 3. I dette uafhængige selskab vil flertallet i bestyrelsen repræsentere samfunds- og forbrugerinteresser.

Der gennemføres herudover en opstramning af indtægtsrammereguleringen, således at netvirksomheder ikke kan få indregnet forrentning af den bundne kapital i nettariffrerne.

5. De systemansvarlige virksomheder skal have forbedrede muligheder for at varetage hensynet til elforsyningssikkerheden. Der gennemføres en ændring af elloven med henblik på, at de systemansvarlige virksomheder kan gennemføre udbud til fremskaffelse af yderligere kapacitet, såfremt der måtte blive behov herfor. Systemansvarets varetagelse af forsyningssikkerheden skal tilrettelægges med henblik på at fremme en markedsbaseret udbygning med produktionskapacitet, der kan klare efterspørgslen. Sikringen af forsyningssikkerheden og udbygning med ny produktionskapacitet skal ske på en omkostningseffektiv måde.
6. Parterne er også enige om, at netvirksomhederne skal have incitamenter til at opretholde en høj kvalitet og stabilitet i elnettet.

Endelig er parterne enige om, at indsatsen inden for forskning, udvikling og demonstration af nye energiteknologier skal styrkes:

7. Fra 2004 afsættes der et årligt beløb på 47 mio. kr. til forskning, udvikling og demonstrationsaktiviteter m.v. med henblik på at fremme udnyttelse af nye energieffektive teknologier. Den ekstra indsats omfatter dels en varig årlig forøgelse på 15 mio. kr. fra 10 til 25 mio. kr. af netvirksomhedernes økonomiske rammer til forsknings- og udviklingsaktiviteter, dels en forøgelse af bevillingen til energiforskningsprogrammet målrettet energieffektive teknologier med 25 mio. kr. årligt i en 5-årig periode fra 2004. Der afsættes endvidere i samme periode 7 mio. kr. årligt til typegodkendelse og kvalitetssikring af vedvarende energiteknologier. Finansieringen af den statslige indsats vil via en lovændring blive søgt tilvejebragt ved de mid-

ler som iflg. den gældende CO₂-kvotelo
forventes indbetalt ved overskridelse af
CO₂-kvoter.

Bilag 3

Nogle af udvalgets spørgsmål til økonomi- og erhvervsministeren og dennes svar herpå

Udvalgets spørgsmål og økonomi- og erhvervsministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra DF.

Spørgsmål 7:

Det bedes oplyst, hvor stort et antal elforbrugere der ikke er direkte eller indirekte ejere (via kommunalt ejerskab) af elforsyningsvirksomheder.

Svar:

Der er ca. 535.000 kunder, som ikke bor i den kommune, der ejer det netselskab, hvorfra de forsynes. Jeg skal i øvrigt henvise til min besvarelse af spørgsmål 19 (Alm. del – bilag 112) stillet den 25. november 2002, samt det tilhørende bilag udarbejdet af Dansk Energi, hvoraf det også fremgår, at det drejer sig om 8 ud af 40 helt eller delvist kommunalt ejede netselskaber.

Spørgsmål 8:

Hvis ejerne af elselskaberne vælger at tilbagebetale den bundne egenkapital gennem nedsættelse af tariffene, bedes det oplyst, om denne nedsættelse kommer alle forbrugere i forsyningsområdet til gode.

Svar:

Såfremt elnetselskaberne vælger at tilbagebetale den bundne egenkapital til forbrugerne vil det ske ved, at netselskabernes indtægtsrammer vil blive reduceret. Dette vil føre til en nedsættelse af tariffene, som vil komme alle forbrugere i forsyningsområdet til gode. Netselskaberne fastlægger – under Energitilsynets tilsyn – tariffene for de forskellige køberkategorier i forsyningsområdet, jf. elforsyningslovens § 73.

Spørgsmål 9:

Af hensyn til at imødegå en eventuel forskelsbehandling bedes det oplyst, om der er mulighed for, at alle forbrugere i hele forsyningsområdet kan få andel i ejerkommunernes salgsprovenu ud over den eventuelle tilbagebetaling af den bundne egenkapital.

Svar:

For en række kommunale elselskaber er forsyningsgrænserne ikke identiske med kommune-grænserne. Det er ikke i disse tilfælde muligt at sikre en fuldstændig ligestilling mellem forbrugerkreds og ejerkreds. Den eneste måde, hvorpå en sådan omfordeling vil kunne ske, er via statskassen ved en særbeskatning af værdierne i elforsyningselskaber, hvorefter særskatten tilbageføres til forbrugerne. En sådan særskat kan rejse problemer i relation til grundlovens § 73.

Spørgsmål 73:

Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 5. maj 2003 fra Bech-Bruun Dragsted, advokatfirma, jf. L 162 – bilag 62.

Svar:

Henvendelsen fra advokatfirmaet Bech-Bruun Dragsted og det vedlagte forslag til artikel til Ugeskrift for Retsvæsen vedrører forholdet mellem L 162 og det såkaldte kommunalretlige hvile-i-sig-selv-princip. Efter forfatternes egen karakteristik er der ikke entydigt tale om et retligt princip, og der foreligger efter deres beskrivelse sparsom praksis om principets betydning ved salg af kommunale forsyningsvirksomheder. Princippet indebærer efter forfatternes opfattelse, at kommunerne ikke kan disponere over salgsprovenuet fra en kommunal forsyningsvirksomhed, idet dette skal komme forbrugerne til gode. De hævder endvidere, at L 162 forudsætter det modsatte, nemlig at de kommunale ejere frit kan disponere over et eventuelt salgsprovenu.

Jeg kan hertil bemærke, at såvel den tidligere som den nugældende elforsyningslov bygger på den forudsætning, at der i elforsyningsvirksomheder kan være en egenkapital, som er til fri disposition for ejerne af en elforsyningsvirksomhed – den såkaldte fri egenkapital – og en egenkapital som skal anvendes til fordel for forbrugerne – den såkaldte bundne egenkapital. Det påhviler den enkelte elforsyningsvirksomhed at opgøre og anmelde størrelsen af henholdsvis den bundne og den fri egenkapital til Energitilsynet, som

skal tage stilling til om opgørelsen kan godkendes. Disse kapitalstørrelser berøres ikke af et eventuelt salg af elforsyningsvirksomheden. Mængden af bunden egenkapital vil således være den samme før og efter salget, og et sådant vil derfor principielt ikke berøre forbrugernes økonomiske stilling i forhold til virksomheden.

L 162 angår heller ikke forholdet mellem forbrugerne og elforsyningsvirksomhederne. Det L

162 regulerer, er alene spørgsmålet om, hvordan der skal forholdes med uddelinger fra og proventer ved salg af elforsyningsvirksomheder, som kommunerne måtte få rådighed over. Efter loven skal et sådant salgsprovenu eller dele heraf samt uddelinger, der måtte tilkomme kommunen, således registreres og modregnes i kommunens statslige bloktilskud med en i loven fastsat procentsats.

En af de skriftlige henvendelser til udvalget

Henvendelsen fra Bech-Bruun Dragsted, advokatfirma, er optrykt efter ønske fra DF.

Bech-Bruun Dragsted, advokatfirma

Folketingets Energipolitiske Udvalg
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

5. maj 2003

Lovforslag nr. 162 om ændring af NESA-loven

Til Folketingets Energipolitiske Udvalgs orientering sendes hermed kopi af artikel, som vi i dag har sendt til Ugeskrift for Retsvæsen.

I artiklen kommenteres regeringens lovforslag L 162 i lyset af det kommunalretlige hvile-i-sig-selv-princip. Hvile-i-sig-selv-princippet bygger på, at lovligheden af kommunal forsyningsvirksomhed forudsætter, at økonomien ved en sådan alene kan udøves i de berørte forbrugergruppers interesser. Princippet indebærer derfor også, at et salgsprovenu ved salg af kommunal forsy-

ningsvirksomhed skal komme forbrugerne til gode.

Det påvises i artiklen, at L 162 uden at omtale det kommunale hvile-i-sig-selv-princip synes at forudsætte, at kommunale ejere frit kan disponere over salgsprovenuet for salg af en kommunal forsyningsvirksomhed. Der redegøres i artiklen for, at dette er i strid med foreliggende administrativ praksis og at den oprindelige NESA-lovs forarbejder heller ikke kan anvendes til støtte for en sådan nyregulering. Endvidere stilles der spørgsmålstejn ved, om L 162 har en sådan tilstrækkelig klarhed, at en ret for kommunerne til at disponere over salgsprovenu kan anses for at være hjemlet.

Med venlig hilsen

Jørgen Holst

Pernille Aagaard Truelsen

Brud med grundlæggende, kommunalretlig grundsætning?

- lovforslag nr. 162 om ændring af NESA-loven

af advokat, ph.d Pernille Aagaard og advokat Jørgen Holst, Bech-Bruun Dragsted advokatfirma

I disse dage behandler Energipolitisk Udvalg det af Økonomi- og Erhvervsministeren den 20. februar 2003 fremsatte forlag til ændring af NESA-loven²⁾, lovforslag nr. 162 om ændring af lov om elforsyning, lov om tilskud til elproduktion, lov om varmforsyning og lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner. L 162 skal blandt andet være med til at fremme de nødvendige strukturtilpasninger i energisektoren ved at skabe et økonomisk incitament for kommunerne til at sælge kommunal elforsyningsvirksomhed.³⁾

I denne artikel kommenteres regeringens lovforslag L 162 i lyset af det kommunalretlige hvile-i-sig-selv-princip. Hvile-i-sig-selv-principet bygger på, at lovligheden af kommunal forsyningsvirksomhed forudsætter, at økonomien ved en sådan alene kan udøves i de berørte forbrugergrupperes interesser. Principet indebærer derfor også, at et salgsprovenu ved salg af kommunal forsyningsvirksomhed skal komme forbrugerne til gode.

Det påvises i artiklen, at L 162 uden at omtale det kommunale hvile-i-sig-selv-princip synes at forudsætte, at kommunale ejere frit kan disponere over salgsprovenuet for salg af en kommunal forsyningsvirksomhed. Der redegøres i artiklen for, at dette er i strid med foreliggende administrativ praksis og at den oprindelige NESA-lovs forarbejder heller ikke kan anvendes til støtte for en sådan nyregulering. Endvidere stilles der spørgsmålstegn ved, om L 162 har en sådan til-

strækkelig klarhed, at en ret for kommunerne til at disponere over salgsprovenu kan anses for at være hjemlet.

Den kommunalretlige sondring mellem det takstfinansierede og det skattefinansierede område

I kommunalretten sondres der mellem henholdsvis det takstfinansierede og det skattefinansierede område, hvilket er udtrykt ved hvile-i-sig-selv-principet. Hvile-i-sig-selv-principet er endvidere et grundlæggende element i den sektorlovgivning, der regulerer kommunal forsyningsvirksomhed.

Hvile-i-sig-selv-principet består af to grundsætninger:

- En kommune må ikke anvende sine skatteindtægter til at give tilskud til en kreds af borgere, som modtager ydelser fra en kommunal forsyningsvirksomhed, medmindre tilskuddet er sagligt begrundet.
- En kommune må ikke anvende forsyningsvirksomheden til at forøge sine indtægter, da dette vil være en kommunal skat på forbrug af elementære goder.⁴⁾

Hvile-i-sig-selv-principet betyder på den baggrund, at indtægter og udgifter i en kommunal forsyningsvirksomhed over en årrække skal balancere, hvorfor henlæggelser samt aktiver, som forsyningsvirksomheden har erhvervet, tilhører de til forsyningsvirksomheden tilknyttede forbrugere. Ved den kommunale forsyningsvirksomheds overdragelse eller ophør skal salgsprovenuet eller de opgjorte aktiver og passiver derfor ikke overgå til kommunen, men derimod til

²⁾ NESA-loven er reelt et kompleks af lovbestemmelser, elforsyningslovens § 37, varmforsyningslovens § 23 e og § 10, stk. 6 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner, men benævnes i det følgende under ét som »NESA-loven«. Elforsyningslovens § 37 er en videreførelse af § 10 b i daværende elforsyningslov, der blev indsat ved L 125, 1996, sammen med § 10, stk. 6 i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner, jf. FT 1996-97, tillæg A, s. 2869 ff. og tillæg B, s. 342 ff. Varmeforsyningslovens § 23 e blev indsat i loven ved L 240, 2000, jf. FT 1999-2000, tillæg A, s. 6605 ff., tillæg B, s. 843 ff.

³⁾ L 162, side 6.

⁴⁾ Birgitte Egelund Olsen har i »Hvile i sig selv princippet«, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999, side 93 ff foretaget en meget dybdegående gennemgang af det, som hun benævner det implicitte hvile-i-sig-selv-princip, hvormed hun mener, det i kommunalretten skabte hvile-i-sig-selv-princip. Hvile-i-sig-selv-principet er oprindeligt formuleret i Erik Harder, »De kommunale opgaver«, Juristforbundets Forlag, 1965, og er siden blevet bekræftet af en lang række forvaltningsretlige retsteoretikere, herunder Claus Hagen Jensen, »Kommunalret«, Juristforbundets Forlag, 1974.

forbrugerne af den kommunale forsyningsydelse.⁵⁾

Hvile-i-sig-selv-princippet er udviklet i administrativ tilsynspraksis og udspringer af retsgrundsætninger om magtfordrejning, herunder legalitetsprincippet, og princippet er begrundet i et ønske om at beskytte forsyningsaftagere og kommunens skatteborgere. Princippet er imidlertid endnu ikke bekræftet af domstolene, hvilket indebærer, at princippet ud fra en traditionel retskildemæssig forståelse ikke entydigt er et retligt princip. Princippet må dog anses for at være del af den praktiserede ret hos de kommunale tilsynsmyndigheder og hos energiprismyndighederne, jf. nedenfor.

Administrativ praksis om hvile-i-sig-selv-princippets betydning ved salg af kommunal elforsyningsvirksomhed

Såvel energiprismyndighederne som de kommunale tilsynsråd har haft lejlighed til at vurdere, om den kommunalretlige grundsætning om, at kommunal forsyningsvirksomhed skal hvile i sig selv, indebærer, at et eventuelt salgsprovenu skal komme elforbrugerne til gode eller frit kan anvendes af kommunen som ejere af de kommunale forsyningsvirksomheder.

Det daværende Elprisudvalg behandlede spørgsmålet i to sager i 1995, hvor henholdsvis Kolding Kommune og Sønderborg Kommune solgte kommunens kraftværksandele til en selvejende institution, der fortsatte den kommunale elforsyning i samarbejde med et forbrugerejet oplandselskab.⁶⁾ Elprisudvalget anvendte specialkommunebegrebet⁷⁾ og udtalte, at det vil være i strid med elforsyningsloven, såfremt et salgsprovenu fra salg af en kraftværksandel ikke kom elforbrugerne til gode. Elprisudvalget foreslog, at salgsprovenuet kunne udbetales til forbrugerne, eller at kraftværksandelen kunne over-

føres vederlagsfrit til den selvejende institution, der fortsatte den kommunale elforsyning.

Konkurrenceankenævnet fik efterfølgende lejlighed til at prøve Elprisudvalgets afgørelser. Konkurrenceankenævnet sondrede mellem henholdsvis den værdi af kraftværksandelen, der var oparbejdet før og efter 1. januar 1977, hvor elforsyningsloven trådte i kraft. Konkurrenceankenævnet fastslog, for så vidt angår den del af værdien af kraftværksandelen, der var oparbejdet efter 1. januar 1977, at kommunen var afskåret fra at disponere over denne, da den tilhørte forbrugerne. For så vidt angår den del af værdien af kraftværksandelen, der var oparbejdet før 1. januar 1977, fandt Konkurrenceankenævnet, at Elprisudvalget ikke havde kompetence til at tage stilling hertil, idet der var tale om kapital oparbejdet, før den første elforsyningslov trådte i kraft.⁸⁾

I forlængelse af Konkurrenceankenævnets afgørelse behandlede Tilsynsrådet for Vejle Amt spørgsmålet, om kommunen kunne disponere over den del af værdien af kraftværksandelene, der var oparbejdet før 1. januar 1977. Tilsynsrådet udtalte, at der også før elforsyningslovens ikrafttræden 1. januar 1977 måtte antages at gælde et hvile-i-sig-selv-princip, og at dette princip indebar, at salgsprovenuet skal komme forbrugerne til gode.⁹⁾ Tilsynsrådet støttede blandt andet sit synspunkt på udtalelser fra Folketingets Ombudsmand, efter hvilke et hvile-i-sig-selv-princip stede havde været gældende for kommunal forsyningsvirksomhed,¹⁰⁾ samt legalitetsprincippet, hvorefter det kræver hjemmel i lov at gøre indgreb i borgernes rettigheder.

De kommunale tilsynsråd har i forbindelse med godkendelse af kommunernes udskillelse af elforsyningsvirksomhed tillige forudsat, at værdierne i virksomheden tilhører forbrugerne, uanset om disse er oparbejdet før eller efter 1. januar

⁵⁾ Birgitte Egelund Olsen, »Hvile i sig selv princippet«, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999 s. 247

⁶⁾ Elprisudvalgets afgørelse af 12. september 1995 vedrørende Sønderborg Kommune og Elprisudvalgets afgørelse af 12. september 1995 vedrørende Kolding Kommune.

⁷⁾ Specialkommunebegrebet stammer fra Erik Harder i »De kommunale opgaver«, Juristforbundets Forlag, 1965, side 50, 60, 103 og 106 og anvendes tillige af Mogens Heide Jørgensen, "Den kommunale Interesse", G.E.C. Gad, 1993 side 533, hvor følgende definition angives: »Specialkommune er teoriens navn på den personkreds, som er tilsluttet den kommunale forsyningsvirksomhed eller omfattes af fælles grundejerpligter. Kredens anliggender varetages af kommunalbestyrelsen...«

⁸⁾ Konkurrenceankenævnets kendelse af 20 februar 1996 vedrørende Sønderborg Kommune og kendelse af 7. juni 1996 vedrørende Kolding Kommune.

⁹⁾ Skrivelse af 24. januar 1997 fra Tilsynsrådet for Vejle Amt, j. nr. 1995-951/207.

¹⁰⁾ FOB 1972.101 og FOB 1975.380

1977, og at kommunerne derfor ikke kan kræve vederlag herfor i forbindelse med udskillelsen.¹¹⁾

Den gældende NESA-lov – forhistorie

Baggrunden for den gældende NESA-lov var Gentofte Kommunes overvejelser om frasalg af kommunens aktier i elforsyningsselskabet NESA A/S til det svenske elselkab Vattenfalls. Kommunen kunne ved salget antageligt have oppebåret et provenu i størrelsesorden 1,7 - 3,3 mia. kr., hvilket ville modsvare op til to skattefrie år i kommunen.¹²⁾

Den daværende miljø- og energiminister Svend Auken ønskede ikke, at en udenlandsk køber, via bestemmende indflydelse i NESA A/S, skulle have kontrol med produktion, transmission og distribution af el øst for Storebælt. Derfor fremlagde han den 11. december 1996 lovforslag nr. 125 om ændring af lov om elforsyning og lov om generelle tilskud til kommuner og amtskommuner - populært betegnet som NESA-loven. Formålet ifølge lovforslaget var at mindske incitamentet for kommuner til at sælge ejerandele i elforsyningsevirsomheder ved at modregne salgsprovenu i kommunens bloktilskud. Lovforslaget blev vedtaget og indsat som § 10 b i den daværende elforsyningslov og videreført stort set uændret i den gældende elforsyningslovs § 37.¹³⁾

L 125 blev udarbejdet på baggrund af en redegørelse fra Kammeradvokaten, som vurderede, at Elprisdvalget og de kommunale tilsynsmyndigheder ikke havde den fornødne hjemmel til at pålægge Gentofte Kommune restriktioner med hensyn til fortjenestens anvendelse ved et eventuelt salg af kommunens NESA-aktier.¹⁴⁾ Denne vurdering byggede Kammeradvokaten på, at den forventning, der følger af, at NESA er organiseret som et aktieselskab, er stærkere end den fordelingsmæssige tankegang, der gjaldt efter elforsyningsloven og det kommunalretlige hvile-i-sig-selv-princip.

Det var således alene NESA's organisation som et aktieselskab, der betingede, at Gentofte

Kommune kunne råde frit over et salgsprovenu. Desuagtet angav NESA-loven efter sin ordlyd, at den ville finde anvendelse på enhver form for kommunal elforsyningsevirsomhed uanset organisationsform. Denne lovgivningsteknik blev antageligt anvendt af lovgiver for at undgå, at loven kunne opfattes som en singular lovgivning, der alene skulle ramme Gentofte Kommunes påtænkte salg af aktierne i NESA A/S.

Angivelsen i NESA-loven af, at den omfattede enhver form for kommunal elforsyningsevirsomhed uanset organisationsform, betød, at det i lovens forarbejder blev antydet, at kommunerne forud for lovens vedtagelse frit kunne disponere over salgsprovenu, hvilket er i strid med den ovenfor omtalte administrative praksis. NESA-lovens »forudsætning« om, at kommunerne frit kunne disponere over et salgsprovenu ved salg af kommunal elforsyningsevirsomhed forud for NESA-lovens vedtagelse fik bemærkelsesværdigt afgørende betydning i den nedenfor omtalte voldgiftssag. Forudsætningen har, hvilket også vil blive omtalt nærmere nedenfor, også fået betydning for lovforslag nr. 162 om ændring af NESA-loven, hvor NESA-lovens formål nu vendes på hovedet, således at loven skal skabe et incitament for kommunerne til at sælge kommunal forsyningsevirsomhed.

Voldgiftsretskendelse af 3. december 2001 i KOE-sag

Der foreligger som nævnt ingen domstolsafgørelser, som har taget stilling til, om der findes en kommunalretlig grundsætning, som indebærer, at salgsprovenu ved salg af kommunal forsyningsevirsomhed skal komme forbrugerne til gode. Derimod har en ad hoc nedsat voldgiftsret ved en kendelse afsagt 3. december 2001 taget stilling til spørgsmålet. Voldgiftsretten fastslog, at det er usikkert, hvornår hvile-i-sig-selv-princippet har været gældende fra, og at det er desto mere usikkert, om princippet også har betydning i en salgssituation. På baggrund af forarbejderne til den gældende NESA-lov, hvorefter der ved overdragelse af kommunal elforsyningsevirk-

¹¹⁾ Som eksempel skrivelse af 14. juni 2000 fra Tilsynsrådet for Århus Amt, j. nr. 304038.06 om godkendelse af fusion mellem Ebeltoft Kommunale Elforsyning, Grenå Kommunale Elforsyning, Århus Kommunale Værker og Energiselskabet Arke A.m.b.a.

¹²⁾ I Birgitte Egelund Olsens »Hvile i sig selv princippet«, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999 findes side 266 ff en detaljeret beskrivelse af NESA-lovens forhistorie og en analyse af loven ud fra hvile-i-sig-selv-princippet.

¹³⁾ Se note 1 foran.

¹⁴⁾ Kammeradvokatens redegørelse er optrykt i FT 1996-1997, tillæg B, s. 361 ff.

somhed sker modregning i kommunens bloktilskud, samt legalitetsprincippet, der af voldgiftsretten udlægges som et krav om, at indgreb i kommunens rettigheder kræver hjemmel i lov, antager voldgiftsretten, at kommunen på et tidspunkt før NESA-lovens vedtagelse kan disponere over salgsprovenuet ved overdragelse af kommunens kraftværksandel til en selvejende institution, som i samarbejde med et oplandselskab fortsætter elforsyningen.

Forarbejderne til NESA-loven om kommunernes ret til at kunne disponere over salgsprovenu ved salg af kommunal elforsyningsvirksomhed, bliver således den knag, som voldgiftsretten hænger sin hat på, selv om denne »forudsætning«, som beskrevet ovenfor, er i strid med den daværende administrative praksis og i øvrigt ikke omtalt i selve lovtæksten og antagelig alene er indsat for at reducere risikoen for, at NESA-loven skulle opfattes som en singular lov, der alene skulle ramme Gentofte Kommunes påtænkte salg af aktierne i NESA A/S.

L 162 i hovedtræk

L 162 består af 4 dele. Første del vedrører modregning i bloktilskuddet ved kommuners afståelse af forsyningsvirksomheder. Anden del angår sikring af el- og varmepriserne i forbindelse med overdragelse af kommunal forsyningsvirksomhed. Tredje del åbner mulighed for, at kød- og benmel fremover kan anvendes som brændsel på kraftværkerne uden, at reglerne om forbrænding af affald skal følges. Fjerde del indeholder en hjemmel for Økonomi- og Erhvervsministeren til at pålægge den systemansvarlige virksomhed at etablere og drive søledningsanlæg, der er nødvendige for at sikre forsyningssikkerheden på mindre øer. I det følgende er det alene første del af L 162, den del vi benævner forslag til ændring af NESA-loven, der behandles.

Bestemmelserne om modregning ved kommuners afståelse af forsyningsvirksomheder ændres i forhold til den gældende NESA-lov, således at der sker en procentvis reduktion af bloktilskuddet uafhængig af størrelsen af indskudskapital eller fri egenkapital. Såfremt kommunen indgår en deponeringsordning med frigivelse af beløbet

over en 10-årig periode, foreslås det, at modregningsprocenten fastsættes til 40 pct.. Deponerede beløb kan dog efter forslaget frigives, hvis de anvendes til nedbringelse af eksisterende gæld. Ønsker en kommune ikke at underkaste sig en deponeringsordning, foreslås modregningsprocenten fastsat til 60 pct.

NESA-loven efter L 162

Den gældende NESA-lov omfatter vederlag ved salg af elforsyningsvirksomhed og varmforsyningsvirksomhed. L 162 giver NESA-loven et langt videre anvendelsesområde. Således angives det i § 1, nr. 5 og § 3, nr. 2, at enhver uddeling fra og vederlag ved afståelse af elforsyningsvirksomheder og varmforsyningsvirksomheder eller virksomheder, der direkte eller indirekte ejer andele i en sådan virksomhed, er omfattet. Dette præciseres i loven således, at vederlag ved afståelse af andre kommunale forsyningsvirksomheder så som vand, gas, biogas og affald, der indgår i den kommunale koncernstruktur, vil være omfattet. Denne markante udvidelse af NESA-loven forklares eller begrundes ikke nærmere i relation til det gennem mange årtier udviklede hvile-i-selv-princip.

Formålet med udvidelsen af NESA-lovens anvendelsesområde til enhver »uddeling« fra »enhver« kommunal forsyningsvirksomhed, som indgår i den kommunale koncernstruktur, er tilsyneladende dels at undgå omgåelse ved, at der f.eks. ved salg af aktier i et holdingselskab overføres midler fra el- og varmforsyningen til de øvrige forsyningsområder, hvor der ikke gælder lignende bestemmelser om modregning,¹⁵⁾ dels at fremme incitamentet for kommunerne til at sælge deres forsyningsvirksomheder.¹⁶⁾ De kan således ikke som hidtil oppebære et udbytte fra deres forsyningsvirksomheder uden modregning i bloktilskuddet.

L 162 hviler således som den gældende NESA-lov på den »forudsætning«, at kommunerne frit kan disponere over salgsprovenu fra salg af kommunal elforsyning, men forudsætter tillige, at kommunen kan disponere over salgsprovenu fra enhver (anden) form for kommunal forsyningsvirksomhed, som måtte indgå i en kommunal koncernstruktur. Dette drejer sig for-

¹⁵⁾ Præciseret ved økonomi- og erhvervsministerens besvarelse af spørgsmål 22 fra det Energpoltiske Udvalg.

¹⁶⁾ Regeringen har 20. marts 2003 udsendt et oplæg benævnt »Grøn Markedsøkonomi«, hvori blandt andet indgår en omlægning af de kommunale forsyningsopgaver, således at disse i videre omfang løses i privat regi.

mentlig om værdier, der vedrører et flercifret milliardbeløb. Det er bemærkelsesværdigt og meget usædvanligt, at dette ikke begrundes nærmere i forslaget.

L 162 adskiller sig væsentligt fra den gældende NESA-lov ved, at den skal skabe et incitament for kommunernes salg af kommunal forsyningsvirksomhed, mens den gældende NESA-lov skulle hindre kommunernes salg - eller rette Gentofte Kommunes salg af kommunal forsyningsvirksomhed. NESA-lovens »forudsætning« om, at kommunerne frit kan disponere over salgsprovenu fra kommunal forsyningsvirksomhed, får afgørende betydning, når lovens formål vendes om. Loven udgør nu pludselig en hjemmel for kommunerne til at disponere over salgsprovenu ved salg af kommunal forsyningsvirksomhed, selv om der hermed brydes med et af de grundlæggende principper i dansk kommunalret om, at kommunal forsyningsvirksomhed skal hvile i sig selv.

Spørgsmålet om bruddet med den kommunalretlige grundsætning om, at kommunal forsyningsvirksomhed skal hvile i sig selv, er ikke omtalt, hverken i bemærkningerne til L 162 eller i de mange notater, som Økonomi- og Erhvervsministeren har udarbejdet i forbindelse med drøftelserne med de energipolitiske ordførere forud for lovforslagets fremsættelse. Det kan undre. For det første, fordi det er en helt afgørende forudsætning for L 162, at kommunerne kan disponere over et salgsprovenu, for ellers giver det ikke mening at lave en regel om modregning i bloktilskuddet. For det andet, fordi der foreligger en righoldig, administrativ praksis, som omtalt ovenfor, og spørgsmålet tillige har været behandlet i den juridiske litteratur.¹⁷⁾

L 162 og fortolkningsusikkerhed

Som nævnt hviler L 162 på den forudsætning, at kommunerne frit kan disponere over salgsprovenuet ved salg af kommunal forsyningsvirksomhed og således ikke er underlagt et hvile-i-sig-selv-princip i en salgssituation. Hvorvidt denne forudsætning er tilstrækkeligt klart udtalt i lovens tekst eller bemærkninger til at udgøre en

tilstrækkelig klar hjemmel til at prækludere et eventuelt hvile-i-sig-selv-princip skabt i administrativ praksis er usikkert.

Da der er tale om et indgreb i de til forsyningsvirksomhedens tilknyttede forbrugeres rettigheder, må der stilles et skærpet hjemmelskrav.

I L 162 indføres et nyt begreb »rådighedsbeløbet«. »Rådighedsbeløbet« betegner det beløb, som er til rådighed for kommunen i forbindelse med vederlag, uddelinger m.v. fra kommunal forsyningsvirksomhed. Rådighedsbeløbet udgør grundlaget for beregningen af reduktionen i bloktilskuddet. Hvorvidt der i anvendelsen af dette begreb ligger en reservation af, at visse beløb ikke er til rådighed for kommunen, for eksempel fordi beløbet som følge af hvile-i-sig-selv-princippet skal komme forbrugerne til gode, er ikke klart.¹⁸⁾ Efter lovforslagets bemærkninger synes brugen af begrebet »rådighedsbeløbet« alene at være af regnskabsteknisk karakter. Økonomi- og Erhvervsministeren har i forbindelse med en gennemgang af høringsvarene til L 162 imidlertid angivet, at »kun overførsler fra det takstfinansierede til det skattefinansierede område skal føre til reduktion i bloktilskuddene, og at reduktionen først skal ske, når overførslen faktisk finder sted«. ¹⁹⁾ Endvidere har ministeren ved besvarelse af spørgsmål 38 fra Energipolitisk Udvalg udtalt følgende: »En uddeling eller et vederlag må i lovforslagets forstand anses for at være »til rådighed« for en kommune eller en amtskommune fra det tidspunkt, hvor kommunen kan disponere over det pågældende beløb til andre formål end forsyningsformål; det vil sige fra det tidspunkt, hvor forsyningsområdets værdier er reduceret med det pågældende beløb, og det økonomiske råderum i relation til kommunens øvrige aktiviteter, herunder de skattefinansierede, er tilsvarende forbedret. Hvis eksempelvis en kommunal forsyningsvirksomhed sælger aktier i et datterselskab, vil vederlaget til forsyningen, således ikke være omfattet af registreringspligten i § 37, så længe vederlaget indgår i forsyningsvirksomhedens regnskab. Registreringspligten indtræder først, når vederlaget regnskabsmæssigt overføres til den øvrige del af

¹⁷⁾ Mogens Heide Jørgensen behandlede som den første emnet indgående i sin doktordisputats »Den kommunale interesse«, G.E.C. Gad, 1993, og emnet er tillige behandlet indgående af Birgitte Egelund Olsen »Hvile i sig selv princippet«, Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1999, side 241 ff.

¹⁸⁾ Uklarhed har blandt andet givet anledning til spørgsmål fra advokat Lars Bundgaard herom til det Energipolitiske Udvalg.

¹⁹⁾ Bilag I til L 162 indeholder en gengivelse af samtlige høringssvar og økonomi- og erhvervsministerens kommentarer her til.

kommunen, og midlerne derfor kan anvendes til andre aktiviteter end forsyning».

Økonomi- og Erhvervsministeren forudsætter således, at der må sondres mellem henholdsvis det takstfinansierede og det skattefinansierede område i kommunen. Beklageligvis angiver Økonomi- og Erhvervsministeren ikke i forlængelse heraf, under hvilke betingelser, der kan overføres fra det takstfinansierede område til det skattefinansierede område. Dette kan udlægges, som om det enten kan ske frit, eller efter de regler, der findes herom i sektorlovgivningen, herunder efter det kommunalretlige hvile-i-sig-selv-princip.

Selv om L 162 synes at hvile på den forudsætning, at kommunerne frit kan disponere over salgsprovenu ved salg af kommunal forsyningsvirksomhed, er hjemlen herfor efter vores vurdering ikke tilstrækkelig klar i lovforslaget til, at et i administrativ praksis skabt hvile-i-sig-selv-princip er prækluderet.²⁰⁾

Sammenfatning om L 162 og det kommunalretlige hvile-i-sig-selv-princip

Forud for vedtagelse af den gældende NESALov var det i administrativ praksis fast antaget, at salgsprovenu ved salg af kommunal forsyningsvirksomhed skulle komme forbrugerne til gode. Kammeradvokaten angav med sin redegørelse forud for den oprindelige NESALov, at denne praksis næppe ville kunne opretholdes i forhold til Gentofte Kommunes salg af aktier i NESAA/S, idet aktieselskabslovens regler og de forventninger, disse medførte for kommunen, måtte antages at have forrang for et i administrativ praksis fastlagt hvile-i-sig-selv-princip. For at imødegå Gentofte Kommunes salg af aktierne i NESAA/S blev den gældende NESALov vedtaget. Loven fik efter sin ordlyd et videre anvendelsesområde, end hvad der på baggrund af Kammeradvokatens redegørelse var nødvendigt. Loven kom således til at omfatte enhver kommunal elforsyningsvirksomhed, hvilket indebærer, at lovens forarbejder med urette kan opfattes som bekræftelse af en forudsætning om, at kommunerne før lovens vedtagelse frit kunne disponere over salgsprovenu fra salg af kommunal forsyningsvirksomhed.

Denne fejlagtige forudsætning har fået afgørende betydning ved L 162 om ændring af NESALoven, da L 162 vender NESALovens formål på hovedet, således at loven nu skal skabe incitament for kommunerne til at sælge kommunal forsyningsvirksomhed. Forudsætningen indebærer, at NESALoven nu bliver en lov, som giver hjemmel for kommunerne til at disponere over salgsprovenu ved salg af kommunal forsyningsvirksomhed.

Imidlertid er denne hjemmel efter vor vurdering ikke tilstrækkeligt klart angivet i loven, der blandt andet med anvendelse af ordet »rådighedsbeløbet« og Økonomi- og Erhvervsministerens angivelse af, at der må sondres mellem henholdsvis det takstfinansierede og skattefinansierede område, skaber tvivl om, hvorvidt kommunerne faktisk kan råde over salgsprovenuet ved salg af kommunal forsyningsvirksomhed, eller om provenuet som følge af et hvile-i-sig-selv-princip skal komme forbrugerne til gode.

Hertil kommer, at ellovsreformen for 1999 lagde afgørende vægt på forbrugerejet i sektoren, hvilket blandt andet er udtrykt ved at fastlægge en selskabsstruktur inden for elsektoren, der sikrede, at forbrugerne i den fremtidige udvikling blev tilgodeset i relation til de oparbejdede værdier i sektoren.

Der anføres f.eks. i bemærkningerne til lovforslagets § 97 (om den selskabsretlige struktur):

»Ved at placere et direkte ejerskab til elproduktionsvirksomhed i netvirksomhed opnås, at udlodninger fra elproduktionsvirksomhed eller kapitalgevinster ved afståelse af ejerandele til disse virksomheder som udgangspunkt kun kan benyttes til netvirksomhedens bevillingspligtige aktiviteter, jf. § 70. I overensstemmelse med de forudsætninger, der ligger til grund for den eksisterende ordning, sikres det derved, at de værdier, der er oparbejdet i perioden siden 1.1.1977, kommer forbrugerne til gode.«

Da der inden for kommunale sektor har bestået et hvile-i-sig-selv-princip såvel under som før den tidligere elforsyningslov, vil det efter vor opfattelse være nærliggende at fortolke forarbejderne til ellovsreformen fra 1999 således, at disse bygger på en forudsætning om, at de berørte forbrugere i det relevante forsyningsområde er

²⁰⁾ Hvorvidt en klar hjemmel kan muliggøre, at der kan disponeres uden erstatning til de berørte forbrugergrupper efter ekspropriationsbestemmelsen i grundlovens § 73, falder uden for denne artikels rammer.

de reelle ejere af de værdier, der er oparbejdet inden for elforsyningssektoren, også i de tilfælde, hvor elforsyningsvirksomheden har været orga-

niseret som en del af de kommunale forvaltninger.